

Izjava ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 55.—; za ino-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knašova ulica šte. 5/L
Telefon št. 5075 in 5804, pomoči tudi
št. 5034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišče: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 5036.Izredni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 5038Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštencem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.845 - Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 505.241.

Ljubljana, 14. maja.

Zadeva mednarodne pogodbe proti vojni stopa v nov stadij. Za Francijo, Ameriko in Nemčijo je sedaj izpregovorila tudi Velika Britanija. Londonska vlada sicer še ni predložila v Washingtonu svojega odgovora na Kellogov predlog glede protivojnega pakta velesil, vendar nam oboje predmetni Chamberlainovi izjavi, zlasti zadnja, ki jo je podal v spodnji zbornici, dovolj jasno tolmačita nazoranje Baldwinovega kabineta. Angleška nota je že izdelana in je zaenkrat predložena v proučevanje vladam dominijonov. London namreč ne mara skleniti nobene mednarodne pogodbe, ki bi bila obveza za ves britski imperij, ne da bi imela zanjo pristanek vseh dominijonov. Splošno se pričakuje, da britanske avtonomne kolonijalne vlade ne bodo delale nikakih načelnih težav in da bo mogel Chamberlain v kratkem uradno sporočiti ameriški vladi stališče britanskega imperija v zadevi protivojnega pakta.

Naziranja posameznih velesil v predmetu se vsaj glede forme še razlikujejo, vendar je opaziti zadnje čase znatno zblizanje. Amerika je prvotno predlagala sklenitev pogodbe med Francijo, Veliko Britanijo, Nemčijo, Japonsko, Italijo in Zedinjenimi državami, s katero bi se te sile zavezale, da ne bodo nikdar dvignile orožja druga proti drugi. Pakt bi stopil takoj v veljavo, ko bi ga vlade šestih velesil ratificirale. Ostalim državam pa bi bilo pripuščeno na prosto, da naknadno prijavijo svoj pristop k novi mirovni ligi.

Francoska vlada je po daljših pogajanjih načelno pristala na ameriški predlog. Zahteva pa, da se besedilo protivojne pogodbe sestavi jasno in določeno, tako da ne bo moglo noben dvom glede njenega obsega in pomena. Predvsem se mora ugotoviti, da ostanejo tudi po sklepu pakta v veljavi vse obveznosti članic Društva narodov namreč zenevski instituciji, da ne bodo prizadete dolžnosti, ki jih evropskim silam nalagajo pogodbe, sklenjene v Locarnu in končno, da se ne razveljavijo razne arbitražne in prijateljske pogodbe, v kolikor so registrirane pri Društvu narodov.

Nemška vlada se je prva porušila z odgovorom na ameriški načrt. Doktor Stresemann je Kellogov osnutek sprejel v celoti in brez formalne omejitve. Storil je to v želji, da pokaže, kako zelo si Nemčija želi pridobiti ameriške simpatije. Vendar ni bil upravičen strah, da hoče Nemčija s svojo preveliko histrijo omalovaževati francoske pomisleke in še povečati ter povdariti razliko v nazoru Washingtona in Pariza. Dr. Stresemann smatra sicer, da je besedilo pogodbe, kakršno predlaga Kellog, zadostno, ker je prepričan, da ne nasprotuje obveznostim namreč Društvu narodov in tudi ne locarnskim pogodbam, edinim mednarodnim paktom, na katere se Nemčija smatra prostovoljno in moralno vezana. Njej se zdi samo po sebi umevno, da ostanejo te pogodbe nedotakljive, čeprav se to v protivojnem paktu ne bi izrecno omenjalo.

Kot kažejo Chamberlainove izjave, je Anglija z veseljem sprejela ponudbo z ene strani Atlantskega oceana. V Angliji vlada po izjavljanju zadnje pomorske konference v Zenevi precejšnja skrb glede nadaljnjega razvoja odnošajev med obema anglo-saksonskima velesilama. Velika Britanija je po vojni izgubila supremacijo na morju, ki jo mora sedaj deliti z Zedinjenimi državami. V Londonu se danes zavedajo, da se sedanja enakost namreč Ameriki ne bo mogla stalno držati, če bodo le Zedinjene države hotele začeti oboroževalno tekmo na morju. Washington ima danes denar, da lahko izpelje največji pomorski gradbeni načrt, dočim Velika Britanija primanjkuje finančnih sredstev. V temni med obema oceanskima silama bi Anglija nedvomno zaostala. V Londonu upajo, da bi s sprejemom protivojnega pakta, katerega iniciativa izhaja iz Washingtona, bilo mogoče znova in uspešno pokreniti vprašanje omejitve in redukcije oboroževanja na morju in na ta način preprečiti fatalno tekmo obeh anglosakških pomorskih velesil. S tega vidika, pa tudi iz splošnega mirovnega stremeljenja bo pristala londonska vlada na Kellogovo ponudbo. Toda navzlic temu načelnemu soglasju z ameriško vlado London ne pozablja na svoje ostale mednarodne obveznosti, preko katerih ne more iti na dnevni red in s katerimi se mora protivojni pakt postaviti v popolnoma jasno in nedvoumno soglasje. Chamberlain je pravilno povdaril, da ne bi bilo ustreženo miru, če bi se podpisala izjava, ki bi jo podpisniki lahko tolmačili na razne načine in s katero bi se na ta način ustvarila samo nova nerazporazumljiva. Pogodba mora biti dokument, ki jo bodo vsi podpisali z istim duhom, z istim srcem in z isto voljo, da ga tudi v resnici izpolnjujejo. Prvotno je želela britanska vlada sklicati konferenco pravnikov, ki naj bi proučili problem s čisto tehničnega stališča in razpršili sle-

Ali bo Narodna skupščina danes odgodena
Obtožba proti bivšemu ministru dr. Subotiću je prekrizala vladne načrte. — Pred zanimivo debato o Juž. Srbiji

Beograd, 14. maja p. V vladnih krogih so danes zadrževali, da bo Narodna skupščina po svoji jutrišnji seji odgodena. Na dnevnem redu jutrišnje seje so razni manj pomembni zakonski predlogi. Pred prehodom na dnevni red bo minister pošte odgovoril na vprašanje poslanca Vulića glede poštinih organov v skupščinskem poslopu, minister socialne politike na vprašanje glede spora v invalidskem združenju, notranji minister pa na vprašanje dosedanjega občinskega področja ter na vprašanje poslanca Save Kosanovića glede konstituiranja nove občinske uprave v Srbobranu.

V zvezi z nameravano odgoditvijo Narodne skupščine se je nocoj vršila konferenca med ministrskim predsednikom Vukičevićem in predsednikom Narodne skupščine dr. Perićem. Ker je KDK nocoj vložila obtožbo proti bivšemu ministru pravde dr. Subotiću, je vlada prišla v veliko zadrego. V smislu zakona o ministrski odgovornosti mora namreč priti obtožba najpozneje v 15 dneh na dnevni red, tako da Narodne skupščine ne bo mogoče odgoditi

do junija, kakor je vlada prvotno nameravala.

Na dnevnem redu jutrišnje seje finančnega odbora je med drugim tudi predlog notranjega ministra dr. Korošca glede posebnih dokladov za policijsko uradništvo v Južni Srbiji. Kakor se zatrjuje v radikalnih krogih, bo debata o tem predlogu zelo interesantna, ker so radikali z razmerami v Južni Srbiji skrajno nezadovoljni in celo groze, da bodo glasovali proti temu predlogu, češ da je dr. Korošec v Južni Srbiji videl samo policojo.

V zakonodajnem odboru bo jutri pričela podrobna razprava o zakonu o sodnikih. Kakor znano, je bila razprava na zadnji seji odgodena, da bi imela vlada priliko, da zavzame svoje stališče k predlogom poslanca dr. Žerjave glede člena 13. Kakor se zatrjuje, je vlada osvojila stališče dr. Žerjave, da se mora izvršiti imenovanje sodnikov na podlagi konkursa. Ravno tako je baže vlada sprejela zahtevo poslanca dr. Žerjave glede prevedbe sodnikov na nove položajne plače.

Obtožba proti bivšemu ministru pravde

HSS je vložila v Narodni skupščini predlog, da se postavi pod obtožbo bivši minister in sedanjí predsednik beograjske kasacije dr. Subotić

Beograd, 14. maja. l. Poslanec dr. Pernar in tovariši so danes vložili v predsedstvu Narodne skupščine sledečo obtožbo proti bivšemu ministru pravde dr. Dušanu Subotiću, ki je sedaj predsednik beograjske kasacijskega sodišča:

»Sklicujoč se na člen 91. 92. in 8. zakona o ministrski odgovornosti, vlagamo zoper dr. Dušana Subotića, bivšega ministra pravde in sedanjega predsednika kasacijskega sodišča v Beogradu, sledečo obtožbo:

G. dr. Dušan Subotić, predsednik kasacijskega sodišča v Beogradu je postal minister pravde v kabinetu g. Velje Vukičevića meseca aprila 1927. S tem je bilo izpraznjeno mesto predsednika kasacije v Beogradu. Glavni čl. 23 zakona o sodnikih z dne 4. marca 1911. je minister pravde dolžan tekom enega meseca po izpraznitvi predsedniškega ali sodniškega mesta istega zasesti. Minister pravde je v nasprotju s citiranimi zakonskimi predpisi pustil predsedniško mesto kasacijskega sodišča izpraznjeno tekom cele dobe svoje ministrovstva in je bilo to mesto zasedeno šele po njegovi demisiji s strani sedanjega ministra pravde g. Vujčića s tem, da je bil za predsednika kasacijskega sodišča zopet

imenovan bivši predsednik in minister n. r. dr. Subotić.

S tem dejstvom je ugotovljeno, da je dr. Dušan Subotić kot minister pravde držal mesto predsednika kasacije izpraznjeno z namenom, da se po ostanku na položaj ministra pravde sam vrne kot predsednik kasacije, da je torej držal predsedniško mesto izpraznjeno radi osebne koristi. Da bi sam sebi zagotovil mesto predsednika kasacijskega sodišča, je bivši predsednik kasacije in bivši minister pravde in sedanjí predsednik pustil najvišje sodišče brez predsednika celo leto dni. S tem svojim postopanjem je bivši minister pravde zakrivil kaznivno dejanje, ki vsebuje vse rekvizite poima delikta po čl. 1. zakona o ministrski odgovornosti v zvezi s členom 23. zakona o sodnikih. Z ozirom na vse navedene čimbenice čast nam je staviti Narodni skupščini predlog, da se g. dr. Dušan Subotić, bivši minister pravde, s sklepom Narodne skupščine stavi pod obtožbo in s tem uvede proti njemu kazenska procedura, predvidena v zakonu o ministrski odgovornosti.

Nadaljevanje akcije za spravo med radikali

Seja glavnega odbora pod predsedstvom Ace Stanojevića. — Spomenica proti g. Vukičeviću začasno sistirana. — Zopetne napovedi o rekonstrukciji vlade

Beograd, 14. maja. p. Radikalni glavni odbor je imel danes od 10. do 13. sejo pod predsedstvom gosp. Ace Stanojevića. Seje so se udeležili vsi izraziti nezadovoljnejši, med drugimi dr. Ninčić, Boža Maksimović, Krsta Miletić, Miša Triunović in Nikola Uzunović. Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je imel g. Ace Stanojević pred sejo glavnega odbora dolgotrajno konferenco z g. Vukičevićem.

O seji glavnega odbora tokrat ni bilo izdano nikakoli službeno obvestilo, marveč so novinarje napotili na glavne tajnika radikalne stranke dr. Ivkovića, ki pa jim je izjavil, da je glavni odbor razpravljal zgolj o tekočih strankarskih zadevah. Kakor se zatrjuje v poučenih radikalnih krogih, si Ace Stanojević še vedno prizadeva, da pomiri nezadovoljneže in vukičevce. Ace Stanojević še vedno upa, da bo prisilil g. Vukičevića, da preneha s svojo dosedanjjo taktiko in ustavi nadaljnje preganjanje svojih nasprotnikov v radikalni stranki. V zvezi s to vestjo so nocoj zadrževali, da je radikalni memorandum, v katerem je hotel glavni odbor obtožiti Vukičevića pred radikalnim klubom in javnostjo, padel v vodo. Nekateri člani glavnega odbora so danes res že izjavljali, da memorandum za sedaj še ne bo izročen poslanškemu klubu, ker bo seja Narod. skup-

ščine odgodena in se bodo poslanci razšli. Iz vladnih krogov pa že širijo vesti, da bo med odgoditvijo Narodne skupščine izvršena rekonstrukcija vlade, tako da bosta stopila v vlado dr. Stojadinović in Krsta Miletić kot predstavnika radikalnih nezadovoljnežev. Centrumaši s svoje strani pa kažejo še vedno veliko bojevitost in napovedujejo padec g. Vukičevića. Napovedujejo mu, da bo že pri prvi krizi vlade, ki bo izbruhnila po njihovem mnenju v najkrajšem času, šel v politični pokoj.

G. Vukičević je imel tekom današnjega dne dolgotrajno konferenco s poedinimi radikalnimi prvaki in domneva se, da so bili ti razgovori v neposredni zvezi z njegovo akcijo za pomirjenje nezadovoljnežev v radikalni stranki.

Grozeče poplave

Beograd, 14. maja p. Zaradi dolgotrajnega deževja so v zadnjih dneh narasle v državi skoraj vse reke. Zlasti rapidno narašča Sava v svojem spodnjem toku, tako, da obstoja bojazen novih katastrofalnih poplav. Tekom večerašnjega in današnjega dne pa je začela hitro naraščati tudi Drina. Od danes zjutraj se je dvigal vodostaj vsake uro za 3 cm. Največja nevarnost poplave je v okolici Šabca, kjer je že doslej okrog 60 ha obdelane zemlje pod vodo.

herni dvom glede soglasja med protivojnim paktom po ameriškem zasnutku in splošnimi in posebnimi obveznostmi držav, včlanjenih v Društvo narodov. Na žalost do te konference vsled lpora Amerike ne bo prišlo. Pogajanja se bodo nadaljevala diplomatskim putem. V splošnem se lahko reče, da imajo v Londonu dovolj smisla za upravičenost francoskih zahtev in da bo London s svoje strani storil, kar je potrebno, da pakt proti vojni ne ostane dokument nejasnosti in torej izvir za nove nerazporazume.

K sreči kažejo tudi nedavne Kellogove izjave o francoskih omejitvah, da ameriška vlada ne namerava prezirati mednarodnih obveznosti, ki jih imajo evropske države namreč Društvu narodov in pogodbam v Locarnu. Čeprav se

Amerika upira, da bi se ti pomisleki izrazili v besedilu protivojne pogodbe, je že dobro znamenje, da jih sploh priznava. Upati je, da se bo našla v tem oziru kompromisna rešitev. Glavni vprašanj, ki ostaneta odprti in ki jih je brezpogojno in jasno treba rešiti, pa sta: Prijateljske in arbitražne pogodbe, ki so jih posamezne države sklenile med seboj in jih registrirale pri Društvu narodov, morajo postati v polni veljavi. Mirovni pakt mora biti pristopen vsem državam in stopiti v veljavo šele tedaj, ko ga bodo ratificirale vse sile, ki so zmogljive voditi vojno. Le v tem primeru bo velesilam onemogočeno zloraba mirovnega zasnutka v imperijalistične svrhe, le splošen protivojni pakt bo koristil miru.

Depolitizacija uradništva v Južni Srbiji?

Naraščajoče nezadovoljstvo med vladnimi poslanci. — Tudi radikali se baže zavzemajo za depolitizacijo. — Skoplje dobi policijsko direkcijo

Beograd, 14. maja. p. Nezadovoljstvo s položajem v Južni Srbiji od dne do dne narašča. Prvotno so dokumentirali svoje nezadovoljstvo najbolj demokratski poslanci iz Južne Srbije, pozneje pa so se jim pridružili tudi radikali. Zbrane izjave notranjega ministra dr. Korošca, ki je hvalil razmere v Južni Srbiji kot vzorne, so to nezadovoljstvo še povečale. O tem se je vršila danes v vladnem predsedstvu dolgotrajna konferenca radikalnih poslancev iz Južne Srbije z ministrskim predsednikom Vukičevićem. Na tej konferenci so poslanci zelo ostro kritizirali razmere v Južni Srbiji, zlasti pa postopanje notranjega mini-

stra dr. Korošca, ki da na svojem inspekcijskem potovanju ni ničesar videl in z narodom sploh ni prišel v stike. O sestanku je bilo novinarjem izdano službeno obvestilo, ki naglašja, da so se poslanci na konferenci izjavili za popolno depolitizacijo uradništva v Južni Srbiji, ker vidijo v tem edino garancijo za izboljšanje sedanjih nevezdržnih razmer. V svrhu izboljšanja javne varnosti je bilo na tej konferenci sklenjeno, da se ustanovi v Skoplju policijska direkcija, ki bo obsegala vso Južno Srbijo in bo imela v vseh večjih mestih svoje podružnice. Konferenca se bo jutri nadaljevala.

Klerikalci ne privoščijo orožniškim penzijonistom pravičnih draginjskih doklad

Burna seja finančnega odbora. — Vlada in njena večina sta slepi in gluhi za bedo prebivalstva. — Oster nastop dr. Žerjave proti krivičnemu postopanju z upokojenimi orožniki

Beograd, 14. maja. l. Finančni odbor je imel danes popoldne od 4 do 7. sejo, na kateri je vladna večina zonet pokazala svoj popolno nerazumevanje za interese prebivalstva. Ker vlada sistematično prezira delo finančnega odbora in se resorni ministri ne udeležujejo razprav, sta bila na zahtevo opozicije tudi na današnji seji dva nujna predloga, ki zadevata interese širokih plasti naroda, odgodena, ker o njih ni bilo mogoče razpravljati v odsotnosti finančnega ministra.

Najprej se je nadaljevala razprava o predlogu g. Stepana Radića glede spremembe, odnosno ukinitev predpisov tobačnega monopola v Bosni in Hercegovini. V svojem govoru je g. Pavle Radić ostro kritiziral postopanje monopolne uprave, ki s svojim delom dokazuje, da je izključno srbijanska ustanova. V dokaz kako slabo gospodarstvo vlada pri monopolni upravi, je navedel dejstvo, da so naše solarne zaprte, mi pa kupujemo drago sol v inozemstvu. Govorec o tobačni politiki je kritiziral ne samo postopanje monopolne uprave namreč tobačnim producentom, marveč tudi namreč konsumentom. Naši tobačni izdelki so tako slabi, da med poedinimi vrstami skoraj ni nikake razlike. Gospodarski problem Bosne in Hercegovine bi bil že davno rešen, če bi se osušila obširna močvirja in uporabila za saditev tobaka. Tozadnevni načrti so bili izdelani že za časa Avstro-Ogrske, a nikdo ne misli na njih izvedbo.

G. Svetozar Pribičević je v svojem govoru kritiziral postopanje namestnika finančnega ministra, ki bojkotira finančni odbor in se raje vozi na letovišča. Pa ne samo finančni minister, cela vlada izigrava parlament. Za tako rušenje parlamentarnosti pa je odgovorna vladna večina, ki to postopanje ministrov in vlade tolerira. Predlaga, naj se sklepanje o tem predlogu odloži dokler ne pride na sejo finančni minister.

Zastopnik finančnega ministra državni podtajnik dr. Letica je izjavil, da ga je namestnik finančnega ministra dr. Spaho pooblastil, da zastopa finančnega ministra v finančnem odboru. Smatra, da ukinitev sedaj veljavne srbjskega zakona o tobačnem monopolu ni na mestu, ker monopolna uprava itak že pripravlja nov enoten zakon za vso državo. Pri nato sledečem glasovanju je vladna večina zakonski predlog gosp. Stepana Radića s 14 proti 6 glasovom odklonila. Za poročevalca večine je bil določen poslanec Dako Popović.

Nato je prišel v razpravo zakonski predlog poslanca dr. Kramerja, po katerem naj bi vsi vojakotni orožniki brez razlike dobivali dražinske doklade v smislu uredbe ministrskega sveta z dne 8. oktobra 1924. Dr. br. 107 201 in naj bi se te doklade izplačale za nazaj do oktobra meseca 1924.

V imenu vlade je izjavil državni podtajnik dr. Letica, da finančni minister predlog v načelu sicer sprejema, da ga pa v podrobnosti odklanja. V debati je prvi povzel besedo

posl. dr. Žerjav,

ki je tvrdoma razvil historiat vprašanja orožniških upokojev. Toplo se je zavzel za predlog dr. Kramerja s stališča pravice, pa tudi iz socialnih ozirov, naglašujoč, da je dober orožnik prav za prav administrativni uradnik ki zasluži, da je za starost popolnoma osigurani. Ko je finančna uprava odklonila upokojenim orožnikom izplačilo doklad po dražinski uredbi z dne 8. okt. 1924., so se 103 orožniki pritožili na Državni svet, ki je po več letih razsodil v njihov prid. Govornik je prečital razsodbo Držav. sveta Finančni ministerstvo pa je mesto da to sodbo izvrši, sprejelo v finančni zakon za leto 1927/28. člen 164. s katerim se vzpostavila stanje pred naredbo in v zvezi s tem obliki poskušajo celo za nazaj razložit zakon tako, kakor ga je razlagalo finančno ministerstvo v svojem od Državnega sveta razveljavljenem rešenju. Govornik vprašuje predsednika, ki kraja nekatere poslance radi ostrih medklicev, s kakim izrazom naj se pravično označi postopanje finančnega ministrstva, ki pravomočne razsodbe Drž. sveta zvitljivo izkrava s finančnim zak.

nom. Težko je natiti dovolj ostrih izrazov za to nesramno postopanje, ki popolnoma označuje nesocialnost vladnih krogov. Čl. 164 je našel tekmeča samo še v novem fin. zakonu, ki v členu 157 na predlog notranjega ministra dr. Korošca predvideva evropski unikum, da mora orožniški penzionist od svojih siromašnih pokojniških prejemkov plačati še 3% v pokojniški fond. Dr. Žerjav je zlasti obsojal današnjo izjavo zastopnika finančnega ministra, ki zelo dvoumno na eni strani zatrjuje, da zakonski predlog v načelu sprejema, v stvari ga pa odklanja.

Državni podtajnik dr. Letica je nato striktno izjavil, da predlog dr. Kramerja odklanja.

Poslanec Smodej je vprašal dr. Letico, ali finančno ministerstvo solah namerava v zadevi izenačenja dražinskih doklad orožnikov kak ukreniti, kakor je dr. Letica to zanikal.

Pri glasovanju je vladna večina kom. paktno, tudi z glasovoma g. Pušenika in Smodeja, predlog dr. Kramerja odklonila. Ko je predsednik objavil rezultat glasovanja, je vstal dr. Žerjav in izjavil, da je postopanje finančnega ministra namreč siromašnim orožniškim upokojemcem brezprimerna lopovščina; pozval je predsednika, naj ga izključi radi teh besed, če si upa. Postopanje finančnega ministrstva je svinjarija, zlasti pa zasluži za naziv današnja dvoumna izjava zastopnika finančnega ministra. Finančni minister je siromakom upokojemcem ukradel doklade, na katere imajo pravico. Predsednik finančnega odbora je molčal, ker pač ni mogel oporekati upravičenosti te ostre obsodbe.

Zadnja točka dnevnega reda je bil zakonski predlog o spremembi čl. 24 zakona o takсах, ki ga je stavil zemljoradnik g. Voja Lazić. V utemeljevanju svojega predloga je g. Lazić naglašal, da se določbe tega člena zlorabljajo na ta način, da uvajajo mestne občine posebne takse na kmečke prideleke, tako da mora kmečko prebivalstvo nositi poleg bremen lastnih občin tudi bremena mestnih občin.

Poslanec Svetislav Popović je nato predlagal, naj se razprava o tem zakonskem predlogu odloži dokler ne pride finančni minister. Za to se je izjavil tudi radikal Andrija Radović, nakar je bila seja zaključena in napovedana prihodnja za jutri popoldne.

Prihodnji shodi KDK

Beograd, 14. maja. l. Tekom maja in junija priredi KDK naslednje velike manifestacijske shode: 27. maja v Dubrovniku, 3. junija na Sušaku, 10. junija v Osijeku, 17. junija v Somboru, 24. junija v Sisku in 29. junija v Vinkovcih. Priprave za shod v Dubrovniku in na Sušaku so že v polnem teku.

Konkurz Slavenske banke

Beograd, 14. maja. d. Ministrstvo za trgovino in industrijo je ugodno rešilo vlogo odbora upnikov Slavenske banke in je za 21. t. m. sklicalo v Beograd konferenco v svrhu mirne in brze likvidacije konkurza. Na konferenco bodo pozvani predstavniki upnikov in odgovornih faktorjev, t. j. Trboveljske družbe in bivšega upravnega odbora Slavenske banke.

Konference v zunanjem ministstvu

Beograd, 14. maja. p. Danes popoldne je posetil zunanjeja ministra dr. Marinovića poslanec g. Pavle Radić ter imel z njim skoraj dvurni razgovor. Po sestanku sta oba odklonila novinarjem vsako izjavo domneva pa se, da je ta sestanek v zvezi z nedavno interpelacijo KDK glede politike Italije na Balkanu.

Beograd, 14. maja. p. V zunanjem ministstvu se je zvečer vršila konferenca članov naše delegacije za trgovinska pogajanja z raznimi državami. Na dnevnem redu so sedaj pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Španijo.

Volilna borba v Nemčiji

Zanimive slike volilne agitacije v Nemčiji

Berlin, 14. maja, d. V mestu se je z večeršnjim dnevom pričela živahna volilna agitacija. V noči od sobote na nedeljo so skoraj vse stranke preplele hiše z volilnimi pozivi in karikaturami. Razen tega so tekom nedelje letala, avtomobili in posebni raznašalci delili med ljudi reklamne letake za razne stranke. Po mestu je ležalo proti večeru na kope natisnjene papirje. Narodni socialisti so pričeli z agitacijo že v prvih popoldnevnih urah ter so prepleli nekaj ponočnih ulic. Centrum je prenesel svojo agitacijo v cerkve in njihovo okolico, kjer je delil med obiskovalce ne-

štete volilne letake. Posebno senzacija je izzvala agitacija nemških nacionalcev, ki so za to najeli mlade dečke in deklice. Za trud so dali mlademu svetu čokolado, ki se je kmalu poznala tudi na oblekah. Socialni demokrati so vozili po ulicah gramofone; če se je nabralo okoli gramofona dovolj radovednežev, je vstal za njim strankin govornik in imel kratek nagovor. Komunisti so v glavnem trgali ali prepleljali volilne lepake drugih strank, posebno socialistične. Tekom dopoldneva je prišlo v nekaterih delih mesta do manjših izredov; povsod pa je posredovala policija in demonstrante razglašala.

Katastrofalni petrolejski požari v Romuniji

Škoda znaša že do sedaj 100.000.000 lejev. — Požar preti vsej okolici.

Bukarešta, 14. maja, g. V Ploestiju je izbruhnil zaradi eksplozije velik požar petrolejskega vrelca, ki se je zaradi viharnega vremena naglo razširil in v kratkem zajel še 5 vrelcev. Pri gašenju je bilo več oseb smrtnih. Zaradi velike vročine je gašenje zelo otežkočeno. Škoda znaša več milijonov.

Bukarešta, 14. maja, g. Požari petrolejskih vrelcev se vedno bolj širijo. Iz daljave 40 km se lahko vidijo ogromni plameni, ki švigajo posebno visoko iz vrelcev št. 298 in 268. Škoda znaša že skoraj 100.000.000 lejev. Ogenj preti vsej okolici. Dosedaj je požar uničil 18 vrtnih stolpov «Astre Romane» in 6 stolpov «Credit Nimiere». Trenutno

gradijo predor, ki naj bi zemeljsko olje odvedel v drugo smer. Ni pa gotovo, ali bo s tem požar udušen.

Istočasno so pričeli sekati gozdove, ki leže za krajem požara. V gozdu je pričelo nekaj dreves že goriti. Med goreče stolpe so nametali več sto vreč s peskom, da bi požar pogasil, vendar brez uspeha. Po cestah stoje številni avtomobili, s katerimi si ljudje ogledujejo krasno naravno sliko.

Nevarnost za vso okolico raste od ure do ure. Nekatere vasi, ki leže v neposredni bližini požara, so izpraznili. Vse dosedanje mere, da bi ogenj udušili, so ostale brezuspešne.

Neuspeh princa Karla

V rumunski notranji politiki se zdi, da je v poslednji dobi nastopila sprememba v tem, kar se tiče bivšega prestolonaslednika Karla. Podoba je, da si je princ pripravil še zadnje simpatije, ki jih je še imel in da je na drugi strani tudi izmožnostv populoma nehala z njim resneje računati.

Rumunska javnost, ki je zadovoljna z odstranitvijo princa Karla kot prestolonaslednika, je vzela z velikim zadovoljstvom na znanje, da se je angleška vlada postavila odločno zoper pričeve politične avanture s tem, da mu je odrekala pravico do nadaljnjega bivanja na Angleskem.

Angleška vlada je postopala povsem korektno, da je princa, ki pripravlja na angleških tleh prevratna podjetja proti obstoječemu pravnemu redu v prijateljski državi, opozorila na gostinsko pravico. Anglija bi pač ne storila tega tako odločno, če bi se mogel princ vzeti bolj resno; vsi komentari iz zapadnih držav naglašajo, da se Karol tudi kot politični pretendent zelo neresno obnaša, da ne vzbuja zaupanja in da se obdaja z okolico, ki ji ni pripisovati politične stalnosti in odgovornosti.

Mnogo pa je pripomogel k afrotu proti Karlovim političnim avanturam nastop nacionalno-zaristične stranke v Rumuniji. Na velikem zborovanju v Albi Juliji je rumunska opozicija, o kateri se je dolgo mislilo, da svoje notranje politične načrte identificira ali vsaj veže s povratkom princa Karla v domovino in na prestol, pokazala, da ji ni za spremembo na prestolu; v svoji resoluciji je naglasila, da ji je dinastično vprašanje povsem postranskega pomena in vnanji tisk je to komentiral kot afrot proti Karlovim načrtom. Pariški «Temps» sklepa iz tega, da Manu nikakor ne bo svoje opozicijske borbe kompliciral s tako nezanesljivim faktorjem, kakor je bivši prestolonaslednik. In ta komentar je nedvomno točen.

Se tretji vzrok je, da se je zapadna javnost odvrnila od princa Karla. V poslednji dobi so se vedno bolj množile vesti, da vzdržuje bivši rumunski prestolonaslednik zveze z onimi angleškimi krogi, ki stoje blizu lordu Rothermereu in ki se bavijo z znanimi projekti, da bi se trianonska mirovna pogodba revidirala v korist Madžarski. Trdi se, da je princ Karol sam pokazal, da bi se z njim dalo o stvari govoriti, s čemer je znova pokazal, koliko sme Rumunija dati na njegovo karto. V Albi Juliji pa je opozicija s posebnim povdorkom postavila programatično točko o nespremenljivosti in nedotakljivosti rumunskih meja in s tem tudi stvarno prišlo nazvkrzič v vsakomur, ki je morda računal drugače. Revizija mirovnih pogodb pa se na zapadu v odgovornih krogih nikjer ne jemlje v obseg aktualnih problemov, marveč baš nasprotno.

Princ Karl bo moral sedaj pokazati več zmernosti. Ne le Anglija, tudi Belgija in Francija sta dali princu na znanje, da si prav nič ne želita delati Rumuniji težave s tem, da bi on na njem ozemlju snoval prevratne načrte. Ta vzgled bo nedvomno vplival tudi na druge države in princ bo imel težave, ako bi iskal v bodoče bivališča za svojo nezaželeno propagando. Pričakovati je, da bo ta neuspeh na moč vplival, recimo, pomirjevalno in da bo postal v bodoče opreznosti. Ta lekcija bo koristila pomirjenju Rumunije ter koncentrirala notranjo borbo na realnejše probleme. Zdi se tedaj, da se tudi politične avanture eksprestolonaslednika Karla bližajo koncu.

Smrt nemškega pisatelja

Berlin, 14. maja (be.) Danes je tukaj umrl v starosti 63 let pisatelj Hermann Kienzl, eden od najboljših zagovornikov priključitve Avstrije k Nemčiji.

Italijanski državni proračun za leto 1928.-29.

Rim, 10. majnika.

Finančni minister grof Volpi je predložil poslanski zbornici predliminarni državni proračun za proračunsko leto od 1. julija 1928 do 30. junija 1929. Proračun izkazuje dohodkov 18.190 milijonov lir. Izdatkov pa 18.178 milijonov, torej prebitka 12 milijonov.

Italijanski državni proračun je v dohodkih in izdatkih razdeljen na dva dela: na efektivne dohodke ozir. izdatke in na dohodke, ozir. izdatke v »gibanju glavnice« (movimento di capitale).

Napram tekočemu proračunskemu letu se dohodki bodočega proračunskega leta znižujejo v obeh delih. V prvem za 1977 milijonov, v drugem pa za 1685 milijonov, skupaj torej za 3663 milijonov lir; nasprotno pa se ravno tako znižujejo izdatki v obeh delih, v prvem za 1957 milijonov, v drugem pa za 1691 milijonov, skupaj torej za 3648 milijonov lir. Državni dohodki v bodočem proračunskem letu se potemtakem znižujejo napram dohodkom tekočega proračunskega leta za celih 16.76%, izdatki pa za 16.175%.

Kar se tiče znižanja efektivnih dohodkov, gre skoraj polovica, 838 milijonov lir, na račun državnega monopola (tobak, sol in kinin), kar se je na znesek prenesel na posebni račun avtonomne uprave državnega monopola. Za približno 225 milijonov pa se znižuje prebitok državnih železnic, ostalo pa gre na račun znižanja ali odprave »raznih izrednih volnih davčnin. Pri znižanju izdatkov gre nekaj nad 94 milijonov na račun državnega monopola, kar je iz izdatke prevzela avtonomna uprava državnega monopola, okoli 300 milijonov na odpravo ali znižanje draginskih doklad državnim namestnikom, okoli 223 milijonov na račun zmanjšanih izdatkov za revalorizacije valute, za nad 700 milijonov pa se znižajo postavke za vračila državnih dolgov in plačevanje obresti.

Med efektivnimi dohodki zavzemajo prvo mesto davčnine, ki so proračunane na skoro 15 milijard. Dohodki loterije (male, ker v Italiji razredne loterije ni) so izkazani s 480 milijoni, a razni manjši dohodki s skupnim zneskom 2263 milijonov lir. Dočim znašajo dohodki iz »gibanja glavnice« 547 milijonov.

Če potegnemo črto pod vse to, moramo priznati, da je italijanski proračun za bodoče leto vsaj na videz uravnotežen in da celo zaključuje z malim prebitkom, pri čemer pa je vendar treba debelo občrtati, da so se državni dohodki napram tekočemu letu znatno znižali. Da so temu znižanju sledili tudi izdatki, je nač uveljavljeno, ko so vendar proračun hoteli uravnotežiti na vsak način. Le škoda, da poročilo finančnega ministra, kakor za obkrožilo list, ne pove številke, za katero so se efektivno znižale davčnine, ko se je toliko govorilo o tozadevnih dobrotah, ki jih prinese stabilizacija lire italijanskim davkoplačevalcem. Toda ravno ta številka je — izostala.

Mussolini zaščitnik — ustave!

Rim, 14. maja. I. Sobotni nastop opozicijskih senatorjev povodom razprave o zakonskem načrtu, za novo fašistično poslansko zbornico, je dal listom povod za ostre napade proti njim. «Giornale d'Italia» imenuje opozicijske senatorje »politične mrtvece, ki so se izločili iz nacionalnega življenja sodobne Italije in ki nimajo pravice govoriti o pravicah naroda.« Te pravice priznava samo onim, ki so včlanjeni v fašistični stranki. «Giornale d'Italia» dokazuje, da je edini zaščitnik ustave Mussolini, ki hoče ustavo preurediti, da bo odgovarjala sedanjim potrebam italijanskega naroda. Zakon o novem volilnem redu bo še tekom tega tedna predložen kralju v podpis. Naka se bo pričelo s pripravami za sestavo novih volilnih imenikov in za bodoče fašistične volitve.

Justica fašističnega tribunala

Rim, 14. maja o. Tribunal za zaščito države je danes obsodil tri delavce obdolžene, da so bili člani tajne komunistične organizacije. Dva sta dobila po pet let, eden pa štiri leta leče.

Rim, 14. maja o. Mussolini je razposlal prefektom okrožnic, v kateri naglašajo, da se imajo glasom ukaza odobrenega na zadnjem zasedanju ministrskega sveta, razpustiti samo one fašistične organizacije, ki imajo napol voljaški značaj. Ukaz se nanaša torej samo na organizacijo katoliških skavtov, ki so se pred kakimi 10 dnevi že same razšle.

Dvomljivo fašistično delo za obnovo Evrope

Rim, 14. maja o. V palači Doria se je vršilo večerj zaključno zborovanje 21. mednarodnega prometnega kongresa. Zborovanja se je udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini, ki je spregovoril par besed o važnosti prometnega vprašanja. Naglašal je končno pred zastopniki množic, da fašistična Italija ne dela disciplinirano in vztrajno samo za svojo lastno obnovo, temveč tudi za to, da s svojim delom podpre hitrejšo obnovo Evrope in utrditev svetovnega mira.

Ustoličenje novega tržaškega župana

Trst, 14. maja o. Prefekt je danes opoldne na slovesen način ustoličil v občinski palači novega sedeštata tržaške občine senatorja Jurija Pitacca

Zopet bomba v Sofiji

Beograd, 4. maja p. Iz Sofije poročajo, da je bil v minuli noči izvršen atentat v stanovanju bančnih direktorjev Hodže Kavcova in Roberta Baharja. V predstobi njunega stanovanja je okoli 3 ure zjutraj eksplodiral pekleniški stroj. Detonacija je bila tako močna, da so popokale tudi v bližnjih hišah vse šipe in sta se porušila dva zida. K sreči pa eksplozija ni zahtevala človeških žrtev. Motiv atentata je še neznan in tudi storilcev doslej še niso izsledili.

Dama s kamelijam
Vzvišena ljubavna drama po nesmrtnem delu slavnega Aleksandra Dumasa ml.
Pride prvič v Ljubljano v Kipo «Dvor»

Demonstracija v ljubljanskem gledališču

Burne pavze pri sinočnji dramski predstavi. — Akcija delegata prosvetnega ministra, da v sporazumu z oblastnim odborom in mestno občino omogoči sanacijo

Pri sinočnji predstavi Cerkovnikov «Roke pravice» je došlo v dramskem gledališču do demonstracij proti intendantu g. R. Kregarju. Ker se je po mestu že popoldne govorilo, da se pripravljajo v Narodnem gledališču demonstracije, je policija pri večerni predstavi ojačala svojo običajno asistenco. V odmoru po prvem dejanju je nagovoril občinstvo iz neke lože prvega nadstropja g. Ferdo Delak, urednik znane revije «Tank». V svojem nagovoru je očital g. intendantu, da je dovedel ljubljansko gledališče do razsula in da je zanesel med osebje nezaupanje in sovražnost, ki sega danes že tudi preko ožjih mej gledališča. Svojo izjavo je končal z besedami: «Ker smo se prepirali, da za pravilno delo v gledališču g. indendant Kregar nima niti volje niti sposobnosti, zahtevamo v imenu vse poštene slovenske javnosti, da ta zavod takoj zapusti. «Roka pravice» pa naj gre svojo pot!»

Občinstvo je nagovor mirno poslušalo, nato pa je en del publike, zlasti na stojiščih in na galeriji pričel klicati proti indendantu, dočim se je drugi, manjši del zavzel zanj. Večina je ostala nevtralna. Demonstracije so se ponovile tudi v drugem odmoru in ob koncu predstave, ko je g. Delak vnovič nagovoril občinstvo ter ga pozval, naj vztraja v borbi za ureditev in povzdigo našega Narodnega gledališča. Policija ni imela povoda, da bi aktivno posegla vmes.

Prosvetni minister je poslal v Ljubljano inspektorja Milutina Čekiča, da preišče razmere v našem gledališču in poroči njegov finančni položaj. Inspektor Čekič je prispeval v Ljubljano večerj zjutraj z brzovlakom. Ob 11. dopoldne so se nato na velikem županstvu sestali veliki župan dr. Vodopivec, upravnik gledališča Kregar, inspektor Čekič, predsednik oblastnega odbora dr. Natlačen in prosvetni referent Capuder.

Klerikalci in uradništvo

Po vehementnih izpadih zadnjih dni proti državnemu uradništvu, je čutil nedeljski «Slovenec» potrebo, da opraviči sebe in svojo stranko pred javnostjo. Se par dni prej je napadel pavšalno nekatere priznane strokovnjake v pravni službi samo zato, ker niso pristali klerikalne stranke ter skoro napovedali, kje bo treba še izstisiti in kje je še premalo klerikalcev. Zda pa ga je naenkrat obšla milina in postavil si je za princip, da se more pri uradništvu gledati le na njegovo strokovno usposobljenost in ne na strankarsko pripadnost.

Odstavljanje in upokojevanje uradnikov zaradi njih političnega mišljenja, ki ga je SLS pri nas prakticirala v obliki meri, je dvorezno orožje in se da v pripravnem trenutku učinkovito uporabiti proti tistem, ki se ga je tako pridno posluževali. Klerikalci so uvideli, da njih grožnje in dejanja, naperjena proti uradnikom druge strankarske pripadnosti, niso imela lepega odmeva v javnosti, marveč da je javnost obsodila objektivno in oblastno znašanje nad uradništvom s strani ljudi, ki imajo slučajno v rokah vladno silo.

Kljub temu pa skuša «Slovenec» oprati sebe in svojo stranko s trditvijo, da so od mnogih strani dohajala vprašanja, zakaj da SLS tako ljudomilo postopa z uradniki, ki niso njeni pristaiši. Tudi so bale ti glasovi zahtevali, da se pri nameščenju novih moči pazi predvsem na strankarsko pripadnost novih nameščencev.

Nam je jasno, da so vse te »mnoge strani« identične z načelstvom SLS in da je bil «Slovenec» le tolmač želja višjih strankinskih krogov. Zato se nam zdi malo umestno, ako zdej navajajo, da je inicijativa za take persekucije naprednih uradnikov prihajala od zunaj.

Kakor smo že dejali, je orožje, s katerim SLS ogroža obstojnost neklerikalnih uradnikov dvorezno in klerikalci vedo, da večno ne bodo imeli v rokah sedanje moči. To je razlog, da v nedeljo «Slovenec» ni več kazal bojevitosti prejšnjih dni. Postal je daleko krotkejši, vendar v skriti obliki še vedno ponavlja grožnje. Iznasel je pa posebno formulo, na temelju katere sofišično dokazuje, da bi se moralo uradništvo politično organizirati v oni stranki, ki je v položaju odločujoče vladne stranke.

Ta zahteva je tako nesmiselna, kakor nemoralna. Po «Slovenčevem» bi se moral državni uradnik organizirati politično ne pri stranki, katere program in svetovni nazor ter pogled na državo so mu najbližji, marveč bi za temelj svoje politične pripadnosti moral vzeti nekaj efemernege, ter z vsako vladno krizo menjati svoje politično prepričanje. Uradnik pa služi državi in narodu ter se nikakor ne sme pomizati na nivo režimskega hlapca. Klerikalcem je doba hlapcev kranjskega deželnega odbora še v živem spominu, zato so uradnike v obeh slovenskih oblastih postavljali izključno po principu strankarske pripadnosti, dasi njih glasilo sedaj po izvršenih imenovanjih proučaja, da je zanje v prvi vrsti merodajno delo, politično pristajstvo pa da je šele drugovrstnega pomena.

Princip nameščenja uradnikov na temelju političnega mišljenja so klerikalci pri obeh slovenskih oblastnih odborih izvedli do popolnosti. Ker pa v državi nimajo tiste moči kakor v obeh oblastih, zna to njih početje imeti neprijetne posledice za njihove pristaje pri kakih bodočih vladnih konstelacijah. Ako je SLS inavgurirala ta princip in zaradi njege ni v oblastno službo pripustila neklerikalcev ter se trudi na vso moč, da bi ga izvedla tudi v državni upravi, potem si

G. Čekič je predvsem sprožil vprašanje, kako bi se dalo rešiti finančno vprašanje našega gledališča. Po daljši debati so prišli do zaključka, da bi bilo potrebno, da dasta mesto Ljubljana in oblast pol milijona Din, 300.000 Din pa je še treba pristižiti, kar znaša skupni primanjkljaj 800.000 Din. Sklenjeno je bilo, da se sestane komisija dveh strokovnjakov oblastnega odbora in dveh strokovnjakov mesta Ljubljane, ki bi pregledali delovanje gledališča in sestavili poročilo o njegovem sedanjem finančnem stanju.

V to komisijo je mesto odredilo gg. Govorkarja in Polca, oblastni odbor pa gg. dr. Adlešiča in zastopnika Ljudskega odra. Komisija se je sestala popoldne ob 4., a je izjavila, da v tako kratkem času pač ne more podati nikakega poročila. Zato je bilo sklenjeno v sporazumu z g. Čekičem, da gledališka uprava sama izdelata do danes realen bužet, ki bi mogel garantirati redno poslovanje gledališča. Jutri popoldne se zopet sestane komisija, ki bo ugotovila primanjkljaj in razpravljala o tem, kako naj se konkretno uredi vprašanje redukcije osebja in restrikcij plač. Poseben umetniški svet bo odredil, ali bodo potrebne kake spremembe v umetniškem pogledu. G. Čekič je prepričan, da iz Beograda pod nobenim pogojem ni upati novih dotacij.

Od 5. do 7. zvečer je insp. Čekič imel konferenco z gledališkimi igralci, katerim je obširno razlagal možnosti realnega finansiranja teatra. Na koncu je insp. Čekič izjavil našemu uradniku, da je zadovoljen z razgovori prviga dne in da je našel bazo, na temelju katere se bo dalo mirno in sporazumno delati. Z veseljem je ugotovil, da je sedaj tudi pri mestu in oblasti več volje za ureditev gledališkega vprašanja. «To pa je tudi bil edini vzrok mojega prihoda v Ljubljano,» je rekel, «namreč: da najdemo možnosti saniranja finančnega položaja slovenskega gledališča».

bo morala sama pripisati, kadar bo kdo drugi segel po sličnih sredstvih, da zaščiti svoje pristaje. Tedaj bo SLS morda malce neprijetno nedeljsko »ložiščno izvajanje, da se naj uradništvo politično organizira pri vladni stranki.

«Slovenec» pravi, da je SLS v imenu tega principa treblila in ne bo s trebljenjem odnehala niti pri uradništvu; upati je, da se ne bo čudil, ako bi v bodoče kdo drugi treblil med uradniki, pristaiši SLS.

Kako hočejo razdeliti novo posojilo

Beograd, 14. maja p. Tekom današnjega dne so se vršile konference posojilnih ministrov z ministrskim predsednikom Vukičevićem, na kateri so razpravljali o razdelitvi izmožemskega posojila. Za jutri pričakujejo prihoda namestnika finančnega ministra dr. Spaha, nakar bo izvršena definitivna razdelitev posojila za dela, ki jih namerava vlada izvršiti s pomočjo tega posojila. Tozadevni načrt bo jutri zvečer odnesel pomočnik prometnega ministra g. Kuzmanović v London, kjer nadaljuje finančni minister pogajanja za veliko posojilo. Po vseh iz vladnih krogov bo dobil iz tega posojila prometni minister 6 milijard, poldejski minister 4 milijarde, minister za javna dela pa 1.3 milijarde; za stabilizacijo dinarja in za povračilo dolgov pri Narodni banki je določenih 1.6 milijard, vsa ostala ministrstva skupaj pa dobe le 900 milijonov dinarjev.

Nova palača Narodne skupščine

Beograd, 14. maja p. V spremstvu poslanecev gg. Vilderja in Bačinića si je danes predsednik Narodne skupščine dr. Perić ogledal novo poslopje za Narodno skupščino, ki bo še tekom letošnjega leta dograjeno. Ministrski svet je odobril zadnje kredite, in sicer 50 milijonov iz investicijskega posojila ter 20 milijonov iz reparacij. Dela naglo napredujejo.

Z naše univerze

Beograd, 14. maja p. Na predlog prosvetnega ministra je kralj podpisal ukaz, s katerim je upokojen profesor ljubljanske univerze g. Mihajlo Jasinski.

Invalidsko sodišče v Zagrebu

Beograd, 14. maja p. Ministrstvo pravde je izdalo odlok, da se organizira v Zagrebu oddelek invalidskega sodišča, v čigar kompetenco bodo spadale Hrvatska, Slavonija in Slovenija.

Zakon o imenih

Beograd, 14. maja p. V ministrstvu pravde je bil izdalen zakon o imenih, ki bo v kratkem predložen Narodni skupščini. Zakon ureja vprašanje pridobitve spremembe in zaščite imen fizičnih oseb.

Zima v maju

Zakopane, 14. maja, g. Ze nekaj dni vladata tukaj krasno zimsko vreme, ker je v zadnjih dnevih padlo mnogo snega; sedaj leži že 1 m visoko. Davi je znašala temperatura 7 stopinj pod ničlo. Zaradi novega zimskega vremena se je obnovila živahna smučarska sezona.

Bukarešta, 14. maja, g. Izredno nizka temperatura traja dalje. V gorskih delih Valahije in velikem delu Moldavske je padel sneg. Vsa setev je uničena.

Zmaga nemške teniske igralke

Berlin, 14. maja (be.) Mlada nemška teniska igralka Cilly Ausen je v nedeljo zmaga nad špansko igralko Lily Alvarez v dveh setih.

Nesreča na morju

Rockwood (Pensilvanija), 14. maja g. Motorni čoln, v katerem se je vozilo 9 ribičev, se je nedaleč od obale potopil. Rešili so samo enega ribiča, dočim je ostalih 8 utonilo.

Naši kraji in ljudje

Krasna manifestacija pijetete

Celje, 14. maja. Pomlad, ki je letos tako neprijetna, je za kratek čas razlila svojo milino, ko smo se v soboto poslavljali od nepozabne gospe dr. Hrašovčeve. Majsko sonce je v zadnjih urah prodrla oblake in je s svetlimi žarki božalo pokojnico na mrtvaškem odru. Tako je ležala v svojem solnčnem stanovanju brez črnih zaves in preprog in se obile cvetice, s katerimi je bila obdana, so spreminjale sliko vsakdanje okolice, v kateri je živel in kateri je vdahnila svojo dušo. Tudi mlrni obraz ni v ničemer izražal, da spava že večno spanje in koliko je pretrpela v zadnjih tednih. Obilica ljudstva iz mesta in dežele pa se je hodila od nje poslavljati, dokler ni prišla ura zadnjega slovesa. Celje je videlo malo takih in, rekel bi, prisrčnih pogrebcev.

Brez razlike stanu, strank in narodnosti so se zbrali predstavniki uradov, častništva, trgovstva, obrt, meščanstva, političnih strank, narodnih društev, zlasti Sokola, vsi celjski odvetniki, nepregledna množica ženstva in mnogo mnogo znancev in naroda iz bližnje in daljne okolice ter zlasti veliko revežev, ki so pri pokopnici našli vselej dejansko podporo in prijazno besedo. Kljub velikanskemu sprevodu, katerega ni bilo mogoče pregledati do konca in brez vseh rediteljev se je razvil pogreb v naravnost vzornem redu in svečani tiho. Nihče ni mogel odoleti vtisu, da prisostvuje slovesu od ljubega in dobrega človeka. Obrede je vodil č. g. opat Jurak z asistenti. Pevci so zapeli pred hišo pretrpeteljivo žalostno, nakar se je začel pomikati velikanski sprevod tja venkaj na okoliško pokopališče, kjer spi že toliko dobrih znancev in znanek pokojne gospe iz one predvojnne dobe, ko so nacionalni Slovenci in Slovenke v Celju še skupno trpeli in si zato bili bližji Velika večina udeležencev je spremljala pokojnico prav do groba. Naj bi bil ta prisrčen in spontan izraz ljubezni in spoštovanja do pokojnice zaostail vsaj nekoliko v tehu in tolažbo.

Navdušenje hrvatskih planinarjev za naše gore

Hrvatski planinci prihajajo vsako leto v večjem številu v naše gore. Ne zadržuje jih noben letni čas in so pri nas kakor doma, bodisi pozimi s smučkami, bodisi ostale letne čase, ko prirerajo izlete v velikih skupinah. Preteklo nedeljo so prišli zopet na Lisco in Kum, a posebno lep planinski rendez-vous je bil na Sv. Planini nad Trbovljami, ki je znana po svoji idilični lepoti, zmerni poti in cenenih kuhinjskih dobrotah.

Iz Zagreba je prišlo 50 članov HPD »Runoliste«, vodil jih je agilni in navdušeni hribolec g. Milan Šorž. Izletniško družino »Runolista« je spremljala lastna tamburaška sekcija, ki je neumorno udarjala na strune ter pozivljala med potjo korak. Na Sv. Planini pa je ob menih zvokih zavladalo pravo planinsko rajanje. V koči se je razvila živahna zabava. Za litijsko SPD, h kateri so prišli Runolistovci v posete, je nazdravil gostom podružnični podpredsednik g. vladni svetnik Podboj, v imenu gostov pa je napil slovenskim goram in planincem g. Šorž. Animirani zabavi so prisostvovali množično turisti iz Litije, Trbovelj, Zagorja in Ljubljane.

Le prehitro so se morali planinci vrniti

Nepreklicno zadnjikrat danes ob 4., 1/8, in 9. uri grandiozni vefeilm

ČRNI PIRAT

V glavni vlogi neprekosljivi DOUGLAS FAIRBANKS, mož, ki ga občuduje ves svet. Zadnja prilika, da si ogledate to veeledno bajno lepote. Zasiurajte si takoj vstopnice!

Tel. 2124 Elfm kino Matka

na vlak. Povorko planincev, ki je korakala ob zvokih glasbe, so trboveljski prebivalci živahno pozdravljali.

Hrvatski planinjarji posejajo vse naše vrhove. Prihodno nedeljo prihite na Golico. Mili gostje pridejo že v soboto 19. t. m. ob 21.12 na Jesenice ter gredo takoj do Sv. Križa, kjer bodo prenočili. V nedeljo jutraj odidejo na vrh Golice in se vrnejo zvečer. V svrhu ojačenja prijateljskih stikov med našimi in hrvatskimi turisti bi bilo povsem umestno, da se udeležijo slovenski planinjarji otvoritve kroče na Behih stenah pri Ogulinu (1133 m). Slavnost se bo vršila na binkoštni ponedeljek. Vse podrobne informacije daje SPD Litija, odkoder se odpravlja na ekskurzijo večja skupina tamšnjih planinarjev.

Tragična smrt starčka v apnenici

Tržišče, 14. maja.

V okolici Tržišča na Doljskem je bil 91-letni užitkar Janez Kukec, doma iz Solnika, splošno poznan in na dobrem glasu kot apneničar, ki se je skoro vse svoje življenje pečal z žganjem apna. Nedavne dne se je podal v apnenico posestnika Fr. Blažiča iz Tržišča, da pospravi pepel. Apnenico so ravno par dni prej ugasili, ob stoja pa je bil opasnost, da se staremu Kukecu zgodi nesreča. Zato so vsi prisotni brnili starčku, naj se nikar ne poda na nevarnost in posebno še lastnik g. Blažič mu je odločno zabranil, da bi šel v apnenico spravljati pepel. Toda stari Kukec je močato odvrnil, da je to že 75. apnenica, iz katere bo spravil pepel in da se ne boji nič hudega.

Komaj je Kukec začel v apnenici skupaj grediti pepel, je z motiko tako nesrečno zadel v obok živega apna da se je ves obok zrušil nanj. Kljub takojšnji rešilni akciji prisotnih, ki so začeli odkopavati apno, za Kukeca ni bilo rešitve. Izkopali so ga šele po 11. urah. Starček je bil seveda že mrtel in ves prepiran od živega apna. Tragična smrt starega izkušenega apneničarja, ki je postal žrtev svojega poklica in odločnosti, je vzbudila med prebivalstvom splošno sočustvovanje.

Pereče stanovske zadeve naših gostilničarjev

V prostorih restavracije g. Frana Kavčiča na Prilozu se je včeraj vršil občni zbor ljubljanske »Gostilničarske zadrge«, ki se ga je udeležilo precejšnje število članov. Otvoril ga je predsednik g. Fran Kavčič, ki je poudarjal v svojem poročilu obnoči položaj gostilničarske obrti. Prav iskreno je pozdravil obrtnega referenta nadsvetnika g. dr. Rupnika, nakar je tajnik g. Pintar podal jako obširno poročilo o situaciji gostilničarske obrti v Ljubljani. Omenjal je predvsem davek na nočni obisk, radi katerega je imela zadruga mnogo boleev; to pereče vprašanje še vedno ni rešeno. Podal je nato vse važne faze boja gostilničarjev proti gotovim koncesijam, ki jih nalaga znani pravilnik iz leta 1925. V prvi vrsti interesira gostilničarski obrt vprašanje točilne pravice, ki so jo imeli gotovi trgovci. O tem se je pozneje razvila živahna debata.

G. dr. Rupnik kot šef obrtnega oddelka na magistratu je v vseh smereh pojasnil stališče mestnega magistrata napram raznim aktualnim vprašanjem. Njegovo izjavo so vzeli navzoči z odobravanjem na znanje. Pri volitvah je bil z večino glasov in delo, ma soglasno izvoljen naslednji odbor: Za načelnika soglasno in z velikimi ovacijami g. Fran Kavčič, za namestnika g. Kranež kot odborniki: gg. Ivan Dahs, Jan Fiala, Karel Polajnar, Ivan Stritar, Peter Stepič, Jernej Černe, Matko Soklič in Rudolf Škulj kot namestniki: gg. Fran Breskvar, Ignacij Banko, Jernej Marenc in Jernej Ložar. Za revizorja pa Ivan Usnik in Leop. Zupančič. Pri raznoterostih se je razvila živahna debata o raznih stanovskih zadevah. Posebno so govorniki poudarjali potrebo vzajemnosti gostilničarjev za skupno akcijo, da se proti pivovarjem ukrene primerne akcije. Nekateri so ogorčeno poudarjali sedanje stališče pivovarjev napram gostilničarjem v pravnem oziru. Pred volno so gostilničarji uživali gotove ugodnosti, a sedaj jih nimajo. Razpravljalo se je tudi o vprašanju trgovinskih povezanosti s Češkoslovansko.

ko. Padli so nasveti, naj se zadruga zavzame za to, da se v svrhu kompenzacije izvoza vin, s katerim bi se pospešilo naše vinogradništvo, forsira uvoz češkoslovanskega piva. Splošno je bilo opažati v tej debati, da so gostilničarji pripravljeni bojkotirati sedanjí jugoslovanski pivovarski kartel.

Med raznoterostmi je g. Fran Kavčič kot predsednik občnega zbora sprožil idejo, naj se da tudi gmotna podpora trpečim bolgarskim državljanom, ki so zaradi zadnjih potresov občutili velikansko materialno škodo. G. obč. svet. Dahs je podpiral z iskrenim predlogom ta nasvet in je občni zbor soglasno odobril, da prispeva k veliki katastrofi kot podporo z velikodušnim zneskom 2000 Din, kar je občni zbor sprejel z velikim navdušenjem.

Nato se je vršil občni zbor Bolniške gostilničarske blagajne, ki je pokazal sijajen uspeh samopomoči. Tajnik g. Pintar, ki je duša vsemu gibanju, je očrtal delovanje društva, ki je bilo na humanitarnem polju jako uspešno.

Danes se bo vršila v Zagrebu velika stanovska skupščina, ki bo protestirala proti gotovim nepravilnim in previsokim taksam, ki jih imajo gostilničarji trpeti. Obširno se je razvila debata o raznih oblastnih taksah in pristojbinah. Občni zbor je soglasno sklenil, da pošlje na zborovanje kot strokovnjaka samo tajnika g. Pintarja.

Trije streli zaradi družinskih razmer

V družini Blasovih v Tomačevem je prišlo v nedeljo dopoldne med očetom in 20-letnim sinom Antonom do hudega prepira zaradi družinskih razmer. Ko sta se dobobra sprla, je sin Anton odšel od doma ter se podal v bližnjo gostilno. Tam se je zadržal dobro uro, nakar se je zopet dvignil ter šel v Smerajčevovo gostilno pri Sv. Križu. Tu je balinal vse dopoldne v družbi domačinov, popoldne pa istotam zaigral 150 Din in si ob enem privoščil tudi precej pižaje. V mraku se je podal močno razburjen zopet proti domu, a ni stopil v domačo hišo. Družina je doma že spala, kar so naenkrat počili ne daleč od hiše na stezi trije streli. Za streljanje pa se nikdo v vasi ni nič kaj zmenil.

Sele okrog 3. jutraj je začela mati Antona Blasa zunaj pred hišo klice na pomoč, ki so pa zamrli v tišem stokanju. Radovedna, kaj se godi zunaj, se je gospodinja dvignila iz postelje ter odšla na prag. Na svojo grozo je našla par metrov od hiše ležati vsega v krvi svojega sina, ki je bil trikrat ustreljen v prsi. Vsa prestrašena je mati alarmirala poleg svoje družine tudi vse sosedse ter so moške prenesli ranjenca v hišo. Blas je izgubil veliko množico krvi in so ga prepeljali šele včeraj dopoldne v splošno bolnico v Ljubljani.

Kakor je dognano, se je Anton Blas v samomorilnem namenu sam ustrelil ter je ranjen taval več ur okrog po Tomačevem. Smrt si je zaželel zaradi družinskih razmer. Njegovo stanje ni več tako obupno, kakor se je videlo izprva in bo mož najbrže okreval.

Smrtna nesreča v tovarni

Jesenice, 14. maja.

Danes jutraj med 7. in 8. uro se je pripetila v tovarni Kranjske industrijske družbe na Savi strašna nesreča, katere žrtev je postal 45-letni delavec Jakob Pucelj, stanujoč na Savi 185. Pokojni Pucelj je bil v obratu žične valjarne zaposlen kot vodja dvigala, katero predvsem služi za nakladanje in razkladanje železa. Dvigalo je montirano prilično 7 m visoko in do njega vodi močna železna lestev. Z namenom, da bi vršil svoj vsakodnevni posel na dvigalu, se je Pucelj podal po lestvi navzgor. Baš v trenutku, ko se je bližal vrhu lestve, pa je na dosegljivo popolnoma nepoizsilen način padel z lestve z glavo navzdol in obležal nezavesten na tleh.

Poklicani tovarniški zdravnik gosp. dr. Schwab je revežu nudil prvo pomoč, nakar je odredil takojšnji prevoz v tovarniško bolnico. Toda nesrečnež, ki mu je bila po čila lobanja, je spotoma izdihnil.

Pokojni Pucelj, teseniški domačin, e bil tiha in mirna duša, pošten in priden delavec. Zapušča vdovo in 4 nepreskrbljene otroke, zato se je tem bolj žalostno doimila

njegova smrt vseh onih, ki so ga poznali. Nemila usoda ga je preganjala vedno. Pred leti si je pri delu polomil nekaj reber, pred dvema letoma pa si je njegova soproga zastropila zaradi uboda z zarjavelim žebliem kri, tako, da je visela med življenjem in smrtjo cel teden in ji je samo spretnost zdravnika g. dr. Schwaba rešila življenje. Sedaj ji je kruta usoda ugrabila moža, otrokom pa očeta in hranitelja.

Naj bo pokojniku zemljica lahka, težko prizadetim ostalim, s katerimi sočustvuje vsa okolica, pa naše iskreno sožalje!

Slabo stanje naših cest

(Dopis.)

Stanje naših cest je v zadnjem času tako slabo, da je rešitev tega perečega problema postala neobhodna. Naše prej tako dobre ceste, ki so bile ponos in kras Slovenije, so danes komaj senca onega, kar so bile nekdaj. To je žalostna činjenica, ki ti morajo merodajni faktorji posvetiti vso pozornost in pazniti, predvsem pa ukreniti takojšnje odprave.

Ceste so slej ko prej nad vse važen prometni faktor, ki zahteva predvsem sistematično vzdrževanje in oskrbovanje. Ravno v tej stvari na je nastala pri naših cestah tak kriza, ki grozi da razpade še ono dobro kar nam je na cestah preostalo iz prejšnjih časov.

Izvor in vzrok vsega tega zla leži seveda v pomanjkanju denarja. Daleko nezadostni in pišlo odmerjeni krediti onemogočajo vsako redno in dovoljno vzdrževanje. Ceste se zaradi tega ne posloajo z gramozom, oziroma prav površno in pomanjkljivo, o valianu cest ni govora, poleg tega pa se reduca za trk maloštevilno cestno osnove. To le sistem ki mora v dogledni bodočnosti upravitosti naše prometne žile.

V vladi imamo ministra iz največje slovenske politične stranke. Dasi so ceste tako važen predmet blagostanja naše pokrajine, se krediti za naše ceste le niso zvišali. Le oglezmo si eno naših nalvalnejših tujsko prometnih prog cest na O. renisko. Vsa razrita polna kotani ob malem dežju že preplavljena je mestoma podobna že skoraj kolovozu in ne cesti na kateri se razvija naš tujski promet in koder vozijo dvorni avtomobili. Tudi cesta na Planino in Rakek ni mnogo boljša, dočim ostale ceste za s'lo še odgovarjajo potrebi. toda so tudi komaj senca onih cest, ki smo jih imeli pred vojno.

Slovenija je holi kakor vsaka druga pokrajina naše države izpostavljena mednarodnemu avtomobilskemu prometu. Kljub temu se pri nas prav malo napravi, da bi obstoječe ceste ohranili na višini, ki kolikor toliko odgovarja potrebam časa in se nam jih ne bi bilo treba sramovati pred mednarodnim svetom.

Koliko važnost polagajo na dobre ceste in brezhibni razvoj cestnega prometa, vidimo lahko v Nemčiji. Franciji in celo mala Avstrija je daleč pred nami. Ni izgleda, da bomo enako kdaj dosegli eno pa moramo povdariti: Ako tudi nimamo denarja za gradnjo novih, modernih cest, denarja za obstoi in očeno vzdrževanje že obstoječih je in ga mora biti dovolj. Le oni težki denar, ki ga Slovenija plačuje za vzdrževanje cest nai se pri nas za to uporabi in ne homo se več pritoževali.

Za »Ben-Hur«jem največji film slavnega režiserja Fred Nibloa je

Dama s kamelijami

Pride prvič v Ljubljano v kino »Dvor«

Občni zbor Društva sodnikov za Slovenijo v Novem mestu

V nedeljo se je vršil v Novem mestu občni zbor Društva sodnikov za Slovenijo. Otvoril ga je predsednik društva podpredsednik deželnega sodišča Peter Keršič, ki se je uvodoma spominjal v minulem letu umrlih članov. Nato je tajnik dr. Kravina podal obširno poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Iz njegovega referata posnemamo:

Odborovo delo se je kretalo v bistvu okrog zakona o sodnikih in ostalih sodniških zakonov ter specialno še okrog sodniških plač. Dosedaj se je izdelalo 6 načrtov zakona o sodniških Predzadnji načrt, ki je bil predložen sekciji zakonodajnega odbora, je onl z dne 27. aprila 1925 iz P. P. vlade. Ta načrt je običajl v zakonodajnem odboru pri poglavju o plačah. Od leta 1925 dalje se potem sploh ni več resno razpravljalo o tem zakonskem načrtu. Zadnji načrt, ki tvori podlago za razpravo v zakonodajnem odboru, je onl z dne 26. oktobra 1927. Takoj, ko je odbor prejel ta načrt onemem z načrtom zakona o državl-

priprostim, naravnim humorjem in ogreti najširšo publiko, ume pa tudi s svojo preprosto, nevsiljivo, originalno satiro iznenaditi in zadovoljiti inteligenta. Zato ni čudna, če so se Nušičeve komedije priljubile najširši publiki. Izmed množičnih Nušičevih del je gotovo ena najboljših komedij »Svete«, zlasti zategadelj, ker to ni tipično srbska zadeva, kakor mnogo drugih. »Svete« — je svet povsod enak; ljudje, ki nam jih predstavlja dramatik v »Svetuc«, so povsod enaki: povsod naivni, majhni, malenkostni. Taki ljudje so bili povsod, so še danes in najbrže bodo še dolgo. Dasi je bila pri nas ta odlična komedija že vpriporjena (pred sedmimi leti), smo prepričani, da bo v novi vpriporitvi in zasedbi zopet privlačila in zabavala občinstvo. — V glavnih vlogah nastopita ga. Bukšekova in g. Grom. dalje gđ. Kovačičeva, ga. Savinova, gđ. Kraljeva, gđ. Starčeva in g. Rasberger. Režira g. J. Kovč.

Društvo »Jugoslovanska Lirac«. V Novem Sadu se je pred meseci ustanovilo društvo »Jugoslovanska Lirac«, kojega naloga je, negovanje jugoslovanske narodne umetniške pesmi. Društvo ima moški in tamburaški zbor ter je po temeljitih pripravah, ki so se vršile par mesecev, krenilo za koncertno potovanje po Evropi in Ameriki, kjer bo v vseh večjih mestih koncertiralo. Tak koncert se vrši tudi v Ljubljani in sicer v petek, dne 18. t. m. v unijski dvorani. Na programu so skladbe raznih jugoslovanskih avtorjev. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni

Samo še danes ob 4., 1/7., 1/8., 1/10

»PROSTA LJUBAV«

po znanem romanu Artura Schirzlerja

»FREIWILD«

Evelin Holt, Fred Louis Lerch.

Telefon 2730 KINO DVOR.

nit pravnika, je izdelal svoje predloge k obema načrtoma in jih poslal ministru pravde, drugim udeležencem ter nekaterim članom zakonodajnega odbora, specielno gg. dr. Kramerju in dr. Hođzarju.

Dne 28. decembra 1927 je bila sklicana v Beograd skupščina delegatov Zveze sodniških združenj. Ob tej priliki so dobili na vpogled načrt sodniškega zakona in plač, s katerim absolutno aiso mogli biti zadovoljni. Sklenilo se je takol, da se delegati obrnejo na poslanice člane zakonodajnega odbora ter jim obrazložijo hibe tega načrta, ki ga je imela vlada predložiti sekciji zakonodajnega odbora v razpravo. Uspeh je bil ta, da je sekcija zakonodajnega odbora zavzela definitivno stališče glede plač in soglasno sklenila urediti plače takole:

Vsak sodnik pride z imenovanjem v 1/6, po preteku 4 let v 1/5, po preteku 5 let v 1/4, 4 let v 1/4 a 5 let v 1/3, tako da bi prišel vsak sodnik v 18 letih sodniške službe v 1/3, izvzemši sodnike pri sreskih sodiščih, ki bi prišli v 1/3 šele po 22 letih. Predsednik okrožnega sodišča in apelačijski sodniki pridejo v 1/4, po 14 letih v 1/4 in po 4 letih, oz 18 letih sodne službe v 1/3. Podpredsednik apelacije pride takol ob imenovanju v 1/3, po 4 letih službe v 1/3a. Doklade so bile določene takole: pripravniki 2000 Din, pristavi in sekretari 600 Din, sodniki 1000 Din, po 14 letih službe pri okrožnih sodiščih 1500 Din, starešine okrajnih sodišč 1200 Din, predsedniki okrožnih sodišč in apelačijskih sodišč 2000 Din, podpredsednik apelacije 2500 Din, predsednik apelacije in kasacijski sodniki 3000 Din, podpredsednik kasacije 3500 Din in predsednik kasacije 4000 Din.

Začetkom maja t. l. je vlada razpravljala na svoji seji o sodniških plačah iz novinskih poročil ni bilo razvidno, ali je vlada poleg doklad pristala tudi na plače sodnikov v obliki, kakor jih je fiksiral sekcija. Radi tega se je odbor obrnil na predsednika zakonodajnega odbora Timoteviča in prejel od njega zagotovilo, da je vlada sprejela tudi plače, kakor jih je fiksiral sekcija zakonodajnega odbora. V torek se je vršila seja plenarna zakonodajnega odbora, ki je sprejel zakon o sodnikih v načelu. Treba je torej še, da se načrt zakona o sodnikih sprejme tudi pri podrobni debati, ki bo zavzela predvidoma najmanj 2 seji plenarna zakonodajnega odbora.

Za tajnikovino poročilo je sedlo poročilo blagajnika svetnika dr. Gabra. Društveno premoženje je od lani naraslo za 20.535 Din ter znaša sedaj 66.125 Din. Pri volitvah je bil izvoljen z velikom stari odbor, ki ga tvorijo: predsednik Keršič, tajnik dr. Kravina, blagajnik dr. Gaber in odborniki: namestnik viš dr. pravd g. Munda, svetnik g. Lajovic, sodnik g. Lederhas in avskultant g. Smalc. O pravih posmrtninskega zavarovanja se je vnela zelo živahna debata, ki je pokazala, da je nemogoče, da bi se izdelala na občnem zboru definitivna pravila. Zato je bilo sklenjeno, naj služijo izvajanja debatatorov odbornikom kot smernice ter da naj ti ukrepajo po svoji preudarnosti.

Za Bolgare!

Za nesrečno po potresu prizadeto bolgarsko prebivalstvo smo dobili še naslednje prispevke:

Notar dr. Fr. Prisljan, Laško, uslužbencl Jugoskeške v Kranju: inž. Remo in Ozker po 30 Din, Kubiček 25 Din, I. Andral, V. Rožehnal, K. Košič, A. Dufek, Kristan, Verča, L. Skrbec po 20 Din, Auiprich 13 Din, V. Banský, I. Vlček, I. Zika, R. Zra, Kreibich, Podlipnik, Hauptmann, V. Hafner, O. Rob, O. Zupančič, E. Kristan, T. Oman, neimenovan po 10 Din, skupaj 380 Din, prof. Fr. Kobal 20 Din, dr. Kambič 20 Din, Vida, Otilija in Sonja Kambič, Fr. Marn, Drago Fajdiga, Mile Sertič in Ivanka Knez po 10 Din, Ivan, Mira in Zorko Kambič Jos. Stritar in neimenovan po 5 Din, dr. A. Šaplja 50 Din, skupaj 185 Din. Skupaj smo prejeli 665 Din, prej smo izkazali 16.622 Din, do slej je tedaj nabranih 17.287 Din.

Priporočamo se za nadaljnje darove! — Okrog 20.000 Din, kar da več kakor 50.000 levov, bi do 17. t. m. rado nabralo »JUTRO«.

Žrebanje državne razredne loterije

Beograd, 14. maja.

Danes so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Po 30.000 Din dobita srečki 7065 in 10.359, 20.000 Din dobi srečka 30.298.

Po 10.000 Din dobe srečke 20.084, 31.713, 37.481, 41.695, 49.813, 62.360, 76.329, 102.695.

Po 3500 Din dobe srečke: 13.093, 23.756, 28.527, 33.678, 39.234, 41.414, 50.410, 54.542, 55.689, 57.561, 74.721, 91.290, 109.266, 111.343 111.800 in 115.005.

Po 1500 Din dobe srečke: 350, 516, 1038, 1388, 1540, 1782, 2830, 3210, 3222, 3378, 3583, 3980, 4578, 4723, 4930, 6124, 7213, 7735, 8027, 8835, 9399, 10.304, 10.956, 11.327, 11.413, 11.516, 12.452, 13.734, 13.853, 14.623, 15.021, 15.226, 15.581, 16.117, 16.601, 19.038, 20.265, 20.550, 21.986, 23.956, 24.621, 1082, 25.805, 25.942, 27.087, 28.221, 30.118, 30.400, 30.657, 31.742, 32.475, 32.571, 34.002, 34.202, 34.782, 35.384, 35.406, 35.649, 36.732, 37.064, 37.829, 37.872, 38.350, 38.451, 39.212, 39.585, 41.298, 42.164, 42.562, 42.988, 43.201, 43.863, 44.271, 44.636, 44.651, 44.667, 45.402, 45.680, 46.062, 46.768, 48.951, 49.719, 49.780, 50.128, 51.161, 51.368, 53.376, 54.961, 55.142, 55.312, 55.973, 57.041, 57.252, 58.670, 58.445, 60.261, 61.008, 61.160, 62.881, 63.611, 63.872, 64.734, 64.811, 65.798, 66.531, 67.088, 67.331, 67.978, 68.645, 68.824, 68.845, 69.113, 69.557, 70.966, 71.377, 71.590, 72.111, 72.246, 72.270, 72.660, 72.678, 73.086, 73.153, 73.786, 74.747, 75.167, 75.689, 75.740, 76.392, 76.890, 77.617, 77.841, 79.110, 79.137, 79.448, 80.080, 80.158, 81.661, 81.829, 82.180, 82.242, 83.211, 83.227, 83.260, 84.841, 85.264, 87.037, 87.481, 89.032, 89.350, 89.266, 89.750, 91.642, 91.713, 92.929, 94.931, 95.477, 95.967, 95.985, 97.245, 97.568, 97.918, 98.597, 100.135, 100.915, 102.279, 102.799, 104.942, 104.828, 105.261, 105.682, 105.688, 106.968, 107.336, 107.482, 108.322, 109.506, 109.830, 109.928, 110.828, 110.282, 111.198, 111.205, 111.598, 111.678, 111.991, 112.098, 112.150, 112.445, 112.556, 116.205, 116.464, 120.077, 121.299, 122.304, 122.360, 124.776.

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Začetek ob 20.

Torek, 15. maja. Zaprtlo

Sreda, 16. maja. Zaprto Stilmondski, premijera. Izven.

Četrtek, 17. maja. Nedeljski oddih. Ljudska predstava po globoko znižanih cenah. Izv. Petek, 19. maja. Agonija. Gostovanje zagrebške drame. Izven.

Sobota, 19. maja. Velika noč. Gostovanje zagrebške drame. Izven.

Ljubljanska opera

Začetek ob 19.30.

Torek, 15. maja. Dekle zlatega

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Premoženje so: carinik Lovro Miklavčič na lastno prošnjo iz Sarajeva na Sušak, tajnik generalne direkcije državnega računovodstva Milivoj Goričan na računovodstvu delegacije ministrstva financ v Ljubljani ter davčnemu okrajnemu oblastvu v Radovljici k davčnemu okrajnemu oblastvu v Maribor — oba po službeni potrebi.

* **Naši odvetniki v Franciji.** V francoskem mestu Reims se bo v dne 17. do 20. maja vršila svečanost obnove »Palače pravde«, ki je bila v dobi svetovne vojne porušena. Istodobno se bo vršil kongres francoske nacionalne zveze odvjetnikov. Svečanost bo imela značaj nacionalne manifestacije, kateri bodo prisostvovali deputacije odvjetnikov iz vseh evropskih držav. Otvorila se bo organizacija Jugoslavije pošljejo k svečanosti posebno deputacijo, pri kateri bo zastopana tudi odvjetniška zbornica ljubljanska.

* **Odhod našega generalnega konzula na Reki.** Konzularni zbor na Reki je prošel soboto prireditelj poslovnih večer našemu tamkajšnjemu generalnemu konzulu dr. Filipu Dobrecu. ki je upokojen in je že izročil konzularne posle novemu generalnemu konzulu Jevremu Protiču. Dr. Dobrec je bil konzularni doyen na Reki. Na poslovnih večerih je konzularni zbor priredil odhajajočemu generalnemu konzulu »vsestrane ovacije ter mu v spomin izročil zlato dozo za cigarete. Na Reki živi nad 10.000 naših državljanov, katerim je dr. Dobrec v najtežjih časih dal izkazal številne usluge. Njegova zasluga je tudi obnova naše »Narodne štališnice« na Reki.

* **25 letnica Kola srbskih sester.** V Beogradu se je predvčerajšnjim pričela tridnevna proslava 25 letnice obstoja Kola srbskih sester. Proslavi prisotuje nad sto delegatkin. Predsednica Mirka Grujić je skupščini naznanila, da je kraljica Marija darovala društvu 100.000 Din, ter prečitala kraljev ukaz, da je Kolo srbskih sester odlikovano z redom Belega orla 5. razreda, predsednika Kola g. Grujić pa z redom sv. Save 2. razreda. Minister prosvete, ki je na skupščini osebno izročil kraljevo odlikovanje, je poudarjal pomen te proslave in pohvalil požrtvovalno delo srbskih žena. Prota Dimitrijević je v imenu Narodne obrane naglašal, da Kolo srbskih sester in Narodna obrana tvorita eno celino. Kolo vzdržuje 32 golek iz vseh kraljev držav ter podpira invalide, vse kulturne institucije, revne šole in njihove knjižnice. Včeraj se je skupščina nadaljevala, danes pa se vrši spominna svečanost naših padlih junakov od Kosova do sedanjih dni.

* **Kdo nosi odgovornost?** Društvo železniških upokojencev nam piše: Mnogo se je že pisalo in razpravljalo o kronskih upokojencih. Pri prevodki teh so bili popolnoma prezrti upokojenci Južne železnice. Ob razdelitvi Južne železnice med nasledstvene države je bil sklenjen rimski pakt, s katerim so upokojenci Južne železnice njihovi mesečni prejemki zamrznili. Določilo se je tudi, koliko odstotka mora vsaka posamezna država prispevati za pokojnine upokojencev Južne železnice. Vse nasledstvene države so se rimskega sporazuma glede upokojencev Južne železnice v polnem obsegu držale ter so jim tudi uređile njihove pokojnine. Iz katerih razlogov dela naša država izjemno in proti obveznosti, ki se tičejo izplačevanja pokojnin upokojencev Južne železnice? Ugotovimo si vprašati vse merodajne činitele, kako je mogoče, da se pri nas z upokojenci Južne železnice tako postopa. Vprašamo tudi, ali v Jugoslaviji rimski pakt ne velja? Čudno je to postopanje tem bolj, ker nobeno zboljšanje pokojnin ne bi šlo v breme naše države, pač pa iz skupnega fonda, v katerega prispevajo vse nasledstvene države v zlatih francoskih frankih. Zakaj torej tako zastavljamo? Vsi merodajni faktorji so policijanci, da nemudoma popravijo to krivico. Te dni je odšla deputacija železniških upokojencev v Beograd, da ponovno nastopi na vseh merodajnih mestih proti krivicam. Vsi železniški upokojenci pa naj se zavedajo, kako težko stališče ima društvo in ga naj z vsemi močmi podpira, da zamore svoje delo nadaljevati do končne rešitve. — Društvo železniških upokojencev.

* **IV. mednarodni kongres mest** se bo vršil sredi marca prihodnjega leta v Sevilji na Španskem. Ljubljanska mestna občina ki je včlanjena v »Mednarodni zvezd mest« je že prejela povabilo k udeležbi. Istčasno s kongresom se odpravi v Seviljo tudi ibersko-ameriška razstava.

* **Odlični češkoslovaški slikar v Dalmaciji.** Prošlo soboto je prisel v Dubrovnik ugledni češkoslovaški nacionalni slikar Joža Uprka. V Dalmaciji ostane več mesecev, da izdela serijo slik z naše rivljere. Nastanil se je v dubrovniškem hotelu »Petka«.

* **Fotografi pri vojnih ministru.** Minister vojske in mornarice je v soboto sprejel delegate Udruženja fotografirane in krošnjarenje po vojašnicah in naj se vojakom v prostih urah dovolijo, da se dajo v fotografiranih atelijah fotografirati. General Hadžić je obljubil, da bo želi fotografirane ustregel.

* **Promet na cesti od Kamnika do Gornjega grada** zopet dovoljen. Sreski poglavar v Kamniku razglasi: Promet na deželni cesti Kamnik-Crna-Gornji grad je po odstranitvi plazu v Črni potok odprt.

* **Vsem društvom ZKD!** Blizu se obični zbor Zveze kulturnih društev in treba je napraviti bilanco našega naprednega prosvetnega dela. ZKD je zato pošla pričetkom tega meseca vsem društvom tiskovino »Statistično poročilo« s prošnjo, da lovestno in točno izpolnijo ter vrnejo najkasneje do danes na spodnji naslov. Ker nam še mnogo društev do danes ni odgovorilo jih ZKD tem potom ponovno prosil in poziva, naj svoje podatke pošljejo takoj, da se bo dalo vse potrebno pripraviti do običnega zbora. Naj ne bo nobenega društva, ki ne bi poročalo o svojem delu, kajti le po tem bomo spoznali veličino skupnega napredka. Prihranite nepotrebno dopisovanje in stroške za urgence in odgovorite na vprašanja v statističnem poročilu takoj!

— Zveza kulturnih društev Ljubljana, Kazino II nadst.

* **Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu,** ki je bilo nedavno ustanovljeno, prireditelj dne 19. t. m. v prostorih Hrvatskega glasbenega zavoda pod pokroviteljstvom gospe Berthe Helzel, soproge zagrebskega župana, kulturni večer: proslava pedesetletnice največjega živečega slovenskega pesnika Otona Župančiča. V vrsti kulturnih prireditev, ki jih Slovensko prosvetno društvo pripravlja (razstave, literarni večeri koncerti), bo ta proslava uvod v realiziranje njih idej, ki si jih je društvo stavilo za cilj. V častnem odboru za prireditev so: nadškof dr. Ante Bauer, pesnik Dragotin Domljanec, predsednik akademije znanosti prof. dr. Manojlović, armijski general S. Matić, podban v p. dr. Milan Roč, veliki župan dr. Stopar in prorektor univerze dr. V. Varčak. Sodelovalci bodo pri prireditvi gospe Pipa Arko, soproga veleušadničarica, ter člani zagrebske opere in drame g. Vika Podgorska, Hinko Nučič, Marij Simenc in Drago Zupan.

* **Zvišanje odstotka za prodajo tobaka.** V nedeljo se je podala v Beograd deputacija Udruženja malih prodalcev tobaka, da pri finančnem ministru in pri monopolni upravi v Beogradu pospešijo zvišanje odstotka od 4 na 8 za prodajo tobaka. Delegati bodo tudi pri raznih drugih pristojnih oblasteh storili potrebne korake, da se rešijo nekatere druge zanje važne zadeve.

* **Novi bankovci po 10 Din.** Kakor znomo, je naša Narodna banka naročila v Parizu gotovo količino bankovcev po 10 Din. En del teh novih bankovcev je že izgotovljen in je te dni prisel v Beograd. Nove novčanice so precej pisane, to pa kaže zato, da se onemogoči eventualno falsificiranje. Novi bankovci so manjši kakor dosedanj. ki so bili izdelani v Ameriki; ne pridejo pa takoj v promet, marveč šele pozneje. Zdi se, da je to poslednja nabava novčanik Narodne banke v inozemstvu, ker bo v bodoče naše novčanice izdelovala tiskarna Narodne banke, ki se gradi v Beogradu v bližini Topčidera. Nova tiskarna bo hale letos zgrajena in bo v lesen že funkcionirala.

* **Cepljenje proti steklini.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 46 letniški številki pravilnik o cepjenju

Za provizijsko prodajo kmetovalskega uporabnega predmeta

svetovna firma zmognega, zanesljivega zastopnika. Res sposobni gospodje se vpoljejo brezplačno ter se jih pri delu vsestransko podpira. Zgled na stalno, dobičkasno mesto. Prednost imajo gospodje, ki so pri kmetovalcih dobro vpeljani. Izbrne ponudbe pod »Zanesljiv« na Aloma Company Ljubljana.

Sledeče srečke V. razreda

državne razredne loterije, ki jih je prodala

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

so bile izžrebane dne 11. maja, in sicer so zadele:

Din 30.000

je zadel števil. 60.164

» 3.500

» 78.789

Po Din 1500 so zadele števil. 40.535. 53.412. 91.781. 115.659

20.662. 46.150. 72.112. 120.155. 120.133. 103.128.

Po 500 Din so zadele števil. 14.116. 100.117. 5.747. 5.730. 5.792. 5.742. 15.417. 30.972. 30.912. 30.930. 40.558. 40.516. 40.600. 53.411. 66.650. 91.715. 91.787. 115.615. 7.615. 20.028. 20.051. 20.032. 20.018. 20.149. 20.143. 22.587. 22.536. 46.101. 46.191. 46.103. 46.198. 58.384. 70.341. 70.372. 72.110. 82.823. 95.471. 95.416. 109.804. 120.111. 120.280. 76.746. 78.749. 78.766. 103.187. 103.122. 103.103. 10.965. 10.908. 84.577. 84.641. 84.689. 84.637. 97.396. 97.399. 97.442. 97.409. 97.418. 108.166. 108.129. 108.269. 12.692. 20.054. 21.527. 21.530. 23.317. 35.315. 35.821. 47.520. 97.472. 97.484. 111.454. 111.402. 38.078. 17.444. 24.582. 21.518. 21.515. 21.528. 21.549. 111.452. 121.094.

Kdor želi nadalje igrati na visoke dobitke, naj nam to takoj javi, da mu prihranimo neizžrebano srečko.

Izžrebane srečke naj se pošiljajo obenem na naslov:

Zadružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19

oseb, ki so jih ugriznile stekle živali. Nihče se ne sme odtegniti cepitju proti steklini, ako ga je poškodovala nedvomno stekla žival. Osebe, ki jih varuho, ki se uprotemu cepitju ali se mu izognejo, se kaznujejo po členu 81. uredbi o zatiranju nalezljivih bolezni. Županstvo mora izslediti vse osebe, ki so jih poškodovale stekle živali, ter jih poslati k zdravniku. Če se ta odredba zanemari, se kaznuje župan.

* **Smrtna nesreča pod avtomobilom.** V soboto 12. t. m. zjutraj so se odpravili trije uslužbeni Jajčne zadruge v St. Jurju ob J. z. s tovornim avtomobilom proti Rogatcu na Hrvaško. Tam so naložili večjo množino zabojev jale in se vrnili proti noči domov. Pred St. Vidom pri Grobelnem se je naenkrat pretrgala veriga za kretanje in šofer je zgubil vsako oblast nad vozilom. Avto je zavozil z veliko brzino preko ceste in se pod cesto prevrnil. Šoferja in nekega spremljevalca je vrglo daleč stran, 20-letnega Ludvika Gosaka iz Žit pa je pokopalo pod avto in zaboje. Zaradi velike teže je bil revoz dobesedno zmekčan in je obležal mrtev. Materialna škoda tako na avtomobilu kakor na tovoru je velika.

* **ITO — zobna nastaja najboljša.**

* **Mladenkam in mladeničem** je priporočljivo, da pijejo zjutraj na tešče. Časlo pristne »Franz-Josef« grenčice, da si tako čistijo kri. Želodec in črevesa Na otroških bolnicah uporabljajo »Franz-Josef« grenčico pri malih otrokih, ki trpe na hudem zaprtju. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 24

* **Nov železniški voznik red.** Danes stopi na naših železnicah v veljavo novi voznik red: istodobno pa tudi novi mednarodni voznik red.

* **Oblike kemlično čist. barva, plisira in lika tovarna Jos. Relch.**

Iz Ljubljane

* **Društvo »Soča«** vabi svoje člane in prijatelje, da se javijo do 22. t. m. v trgovini pri gospodu Ivančiču, Dunajska cesta št. 7., ako se nameravajo udeležiti izleta v Maribor, ki ga priredi »Soča« ob zadostnem številu prijavljenec prvonočnega izleta. Društvo bo preskrbelo za udeležence polovico vožnje po železnici. Za člane, ki bi se zglasili po danem terminu, se ne bodo več mogle preskrbeti olajšave pri vožnji. Oglasite se torej točno in polnoštevilno! — Odbor.

* **Družabni večer** Preporoda ki se je preteklo soboto vršil v Areni Narodnega doma, je bil zelo animiran. Člani so poskrbeli za kratek zabaven spored, s katerim je naša mladina pokazala, da ji ni le do plesa, ampak tudi do gojenja lepe forme in družabnosti.

* **Gospodarskega in izobraževalnega društva** za dvorski okraj občini zbor se bo vršil danes, v torek ob 8. zvečer v Kazinu. II. nadst. z običajnim dnevnim redom. Člani naj se ga udeležijo polnoštevilno. — Odbor.

Vsa policija se neumorno trudi, da bi izsledila nevarnega vromilca, znanega pod imenom **BELI PAJEK**. Bodite oprezní in pomagajte tudi vi!

* **Predavanje o narodnih manjšinah.** Javno predavanje o evropskih narodnih manjšinah priredi jutri v sredo ob 18. v šoli št. 90 ljubljanske univerze Klub neodvisnih akademikov. Vstop prost.

* **Akad. dem. klub »Jugoslavija«** ima zvečer ob 20. sestanek v tajništvu SDS. Vstop dovoljen samo članom.

* **Prireditelj »Podmladi Rdečega križa«** na I. dek. mešč. šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani, se bo vršila v sredo dne 16. t. m. ob pol 4. pop. in v Vnebohod dne 17. t. m. ob pol 11. dop.

* **Ekshumacija in prevoz trupla poročnika Radosava Vulića.** Včeraj dopoldne je prisel v Ljubljano brat nesrečnega poročnika Radosava Vulića, ki so ga zadel v vojašnici Vojvode Mišića morilčev strel. Brat, ki je dijak na beograjski tehnični fakulteti, je uređil vse potrebno za ekshumacijo in prevoz trupla v Beograd. Ekshumacija se je izvršila tekem včerajšnjega dopoldneva ter je bila krsta prepeljana z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 15.40 v Beograd, kjer bo počivalo truplo pokojnika na tamšnjem pravoslavnem pokopališču.

* **Novo sportno dirkališče na ljubljanskem vojaškem vežbališču.** Ljubljanski motoklub »Ljubljana«, gradi na vojaškem vežbališču pri D. M. v Polju sportno dirkališče za motorje in motorice s priklopcem. Poseben odbor motokluba »Ljubljana« pod predsedstvom prof. dr. Zolokarja si je nadel težko nalogo, da prevrzi tekoče vežbališče »Kola Jahačev«, ki ga je na drugo zgradilo pod vodstvom inženirja Jakliča. Že obstoječe konjsko dirkališče je motoklub Ljubljana moral z velikimi žrtvami znatno preduraditi in pripraviti za dirke z motornimi kolesi. Dirkališče ima obliko elipse z obsegom 1 km in je 14 m široko. Na zunanem obsegu je dvignjeno tako, da se more na njem doseči hitrost do 100 km na uro. To je najdaljše in naimodnejše dirkališče v Jugoslaviji. Sredi dirkališča je projektiran park za dirkače in sanitetna postaja ter depot za bencin. Na severni strani izven dirkališča bodo zgradili tribune, za katerimi bo park za avtomobile. Dirkališče je torej projektirano kar najmodnejše v tehničnem pogledu in ustreza vsem drugim potrebam modernega dirkališča. V nekaj letih, ko bo tehnično že izpolnjeno, se bo moglo meriti s svetov.

OKOLICA BOLNIKA se ogiba nevarnosti nalezjenja, uporabljajoč okusne

ANACOT-ESTILE R. WANDER

Metresa in kurtizana med razuzdanci in uživači, s plemenito dušo, ker se odreče najljubšemu

Dama s kamelijami

Pride prvič v Ljubljano v

Kino »Dvor«

nimi dirkališči Prva motociklistična dirka se bo vršila prve dni meseca junija, na katero so povabljeni tudi inozemski dirkači. Za to leto so predvidene 3 tekme. Novo dirkališče bi imelo tudi velik pomen kot poskusni prostor za motorna kolesa in za vezbanje vojaških motociklističnih edinic. Da smo Slovenci dobili moderno dirkališče za motorna kolesa, gre zasluga predvsem agilnemu motoklubu »Ljubljana« in pa divizijskemu generalu Nedčiču, ki je prepustil klub za najpripravlnejši prostor.

Turisti, lovci!

vse sportne in lovske potrebščine priporoča P. Magdič, Ljubljana. — Oglejte si izložbo!

* **Ljudski kino ZKD (ideal)** v Ljubljani predvaja danes ob pol 3. pol 8 in 9. zvečer drugi del in konec ogromnega vefilma »Carjev glasnik« s filmskim umetnikom I. Možušinom v glavni vlogi. Da se omogoči vsem onim množicam, ki so si v nedeljo ogledale prvi del tega krasnega filmskega umetnora ogled drugega dela in konca je vrnilo vodstvo »Ljudskega kina« izjemoma danes in jutri po eno predstavo ob pol 8. zvečer, tako da se bodo ob teh dneh vršile tri predstave. Na praznik 17. t. m. bo nov spored, zato naj vsakdo pohti in si že danes ogleda konec filma »Carjev glasnik«: cene kakor dosedaj po 3 in 5 Din sedež, le nekaj najzadnejših sedežev je po 8 Din.

Med. univ

dr. L. ŠAVNIK

specialist za ženske bolezni in porodništvo, ordinira do preklica samo od 1—4 ure popoldne v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 6. Telefon št. 2614.

Stanovanje

3 večjih ali 4 sob išče za stalno mirna stranka (tri odrasle osebe) za avgust. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«

* **Vitez z železnega roka.** (Götz von Berlichingen) V sredo 16. t. m. ob 14.30 bo predaval v prostorih kina Maticе gospod profesor R. Pavlič o veliki zgodovinski tragediji W. Goetheja o »Vitezu z železnega roka« (Götz von Berlichingen). Poučnemu predavanju bo sledil istoimenski kulturni vefilm, delo nemške filmske produkcije »Ufa« v Berlinu. Na izvrstni spored opozarjamo že danes vse naše občinstvo s šolsko mladino, ki ji bo imenovani spored dobro služil tudi pri šolskem pouku. Glede na nizke cene od 2 do 8 Din za sedež naj si to krasno filmsko delo vsakdo ogleda.

* **Policjski drobiž.** Od nedelje na ponedeljek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 1. prestopke nepravilne vožnje, 1. prestopke žaljenja straže, 1. prestopke policijske ure, 2. prestopka pasjeja kontumacia 1. prestopke obrtnega reda in 12 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretiran je bil neki Ludovik G. zaradi pikanosti in sumljivega stikanja po tuljih stanovanjih.

Iz Celja

* **Lep shod SDS** je bil v nedeljo v St. Janžu nad Zibiko, na katerem je poročal okrožni tajnik g. Zibakar iz Celja. Zborovalci so z zanimanjem sledili izjavljanju govornika. Sprejeta je bila resolucija glede ceste iz Zibike, ki naj bi se zgradila vsaj do Stertenice, ker bi drugače bili oskodovali višje ležeči kraji. Ker je domače ljudstvo v silni stiski in brez sredstev naj bi se zaposlovali pri delu le domačin. Posestniki, večinoma mali vlogradniki so tarnali o hudi nesreči, ki jih je zadela zadnji teden. Nenaden mraz, ki je sledil dolgotrajnemu deževju je osmislil vse trte in uničil vsako nado na vinski pridelek, ki je edini vir dohodkov tamonjega prebivalstva. Lanj toča, letos pomeza. Treba bo nulte in izdatne pomoči. Tudi sadna letina bo zaradi pozebe minimalna.

* **Proslava materinskega dne v Celju.** Pomladek Rdečega križa je prabil dne 13. t. m. v Celju materinski dan prrsrčno in skrbno aranžirano tako, da je dosegel v moralnem in gnotnem oziru šitalen uspeh. Dopoldne so prodajale po mestu deklice cvetice, v mestnem vrtu pa je bil koncert. Popoldne ob 5. uri se je vršila nato v mestnem gledališču akademija, pri kateri so sodelovale skoro vse celjske šole. Gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega kotička. Akademijo je otvorila upraviteljica mestne dekliške osnovne šole ga Ivanka Zupančičeva z globoko zasnovanim govorom, v katerem je orisala pomen materinskega dne ter trpilenje žrtve in skrbni mater za svoj ljubljani deca. Leno izbrani spored je obseval nadalje deklamacije, piete, violinski kvartet in rahalni nastop deklic, ki je izval burlo odobravanja in se le moral ponoviti. Tudi pevski zbori meščanskih šol in drž. realna gimnazija so pokazali, da se goji na teh šolah lepa pesem z ljubeznijo in usnehom. Ves potek prireditve je vzbudil veliko zadovoljstvo v stariših, povzročil pa tudi v srcih naše mladine hvalečnost in spoštovanje do svojih roditeljev.

* **Dilaška kuhinja v Celju** je prelepa povodom smrti ga Line dr. Hrašovecve, odvjetnikove soproge v Celju mnogo darov

namesto cvetja na krsto blage pokojnice. Darovali so med drugim: po 150 Din: g. Mirko Gruden, ravnatelj celjske podružnice Kreditne banke; po 100 Din gđ. Tina Kandušar v Celju, g. Drago Krah, ravnatelj Celjske posojilnice, g. Peter Mravljak, lesni trgovec in veleposesnik v Vuhredu, dr. Josko Požar, drž. pravdnik v Celju, g. Ivan Ravnikar, trgovec v Celju, g. Jos. Smertnik, ravnatelj Celjske posojilnice in ga Sigismunda Wendler, dež. sod. svet. vdova v Gradcu.

* **Požar v Tramerju pri Celju.** V soboto zvečer ob 20. je izbruhnil ogenj v hlevu posestnika Ivana Cencelja p. d. Logarja v Tramerju Gasilec se je posrečilo po dolgem trudu omejiti požar na hlev, ki je pogorel do tal z vsem v njem shranjenim poljskim orodjem. Živino so pravočasno rešili. Vsi znaki kažejo, da je bil ogenj podkneljen iz hudičije in maščevalnosti. Storišču so že na sledu.

Iz Maribora

* **Zagreška »Mladost«.** Maribor, ki v poslednjem času pogreša tako priljubljene moške zборе, ki menda niso več v modi, bo imel v sredo, dne 16. t. m. priilko, da sliši izborni zbor zagrebske »Mladosti«, ki potuje pod vodstvom dobro znanega komponista Ootovca na svojo turnejo v Nemčijo. Program »Mladosti« in ime dirigenta obeta obilen glasbeni užitek in prijetno spremembo.

* **Izlet 17. t. m. v Zrkovce.** Ze napovedani izlet somišljenikov in prijateljev SDS 17. t. m. v Zrkovce se bo vršil pop. in sicer je skupni odhod za one, ki gredo peš, ob 2. popoldne s Trga Kralja Petra. Avtobus za one, ki se hočejo peljati, bo čakal ob pol 3. pred Veliko kavarno na Glavnem trgu. Vožnja stane v Zrkovce za osebo 6 Din. Tudi za povratek bo avtobus na razpolago. Opozarjamo še, da se bo ob tej priliki izvršila tudi ustanovitev Ljudske knjižnice v Zrkovcih.

* **Protihuberkulozna ilga v Mariboru,** ki ima mnogo dela in je že toliko dobrega storila, se nahaja v silnih težavah. Za mesec april in maj je izostala celotna državnna subvencija po 200 Din. Tudi oblastni odbor, ki se je obvezal, da bo kril oskrbovalno sestro-bolničarko, še ni nakazal obljubljenih prispevkov. PTL se mora v teh svojih težavah zopet obračati do javnosti za pomoč.

* **Nezgodav avtobusa.** Avtobus, ki vozi v Svoščino, se je v nedeljo zvečer okrog 8. ure skoraj prevrnil na Aleksandrovi cesti. Zlomilo se mu je zadnje kolo. V avtobusu je bilo devet potnikov, k sreči pa se ni nobenemu nič pripetilo.

* **Žrtev gostilniškega pretepa.** V nedeljo popoldne sta se v Limbušu pri Mariboru stela v neki gostilni vinlena pivca. 52 letni delavec Anton Zidarčič je dobil pri tem pretepu tako težke poškodbe na glavi, da ga je moral rešilni oddelček prepeljati v bolnico.

Iz Kranja

* **Proslava Materinskega dne** Kranjska podružnica Kola jugoslovenskih sester je organizirala lepo iniciativno proslavo Materinskega dne z raznimi prireditvami. S sodelovanjem mestnih osnovnih šol in učitelstva je priredila trikrat mladinsko pravljično igr »V kraljestvu palčkova«. V nedeljo dopoldne so prodajale Kolašice in šolska mladina po ulicah in trgu znake in cvetlice, kar je prineslo lep znesek za nagrade revnim in zaslužnim materam. Ob 9. uri popoldne se je vršilo v deški osnovni šoli predavanje o materi in o pomenu materinskega dneva, ki ga je čitala gospa Janja Miklavčičeva. Uvodni nagovor je imela predsednica gospa Mira Znidarčičeva. Ob 17. so vzprijorili v Narodnem domu v tretji igrokaz »V kraljestvu palčkova«. Na vzroč je bil avtor g. Ribičič. Šolski upravitelj iz Rakeke, Bil je burno pozdravljen. Sreski šolski referent g. J. Rus ga je med odmorom pozdravil, nakar mu je izročila šolska mladina lovorjev venec. Gledališka dvorana je bila nabito polna občinstva, ki je bilo zadovoljno z igrjo, katere je — tudi po zatrdilu avtorja samega — dosegla eno najuspešnejših vzprijoritev kar jih je bilo dosedaj. Letošnja proslava Materinskega dneva bo ostala vsakomur v spominu.

* **Rodoljub iz Amerike** se bo ponovil na odru v Narodnem domu nočoj ob 20.30 in na praznik Vnebohoda ob 16.

* **Spremembe voznega reda na gorenski progi** Z današnjim dnem je stopil v veljavo novi voznik red, ki je prinesel za gorensko progo nekatere bistvene spremembe. Iz Kranja odhaja ob 6.18 zjutraj lokalni vlak v Ljubljano, osebni vlak iz Bohinjske Bistrice pa odhaja iz Kranja še le ob 7.14 uri zjutraj v Ljubljano. V poletnih mesecih bo vozil do Kranja po odredbi železniške direkcije ljubljanske kopalni vlak ob 14.20. Ob nedeljah in praznikih vozi turistovski vlak ob 6.17 skozi Kranj na Jesenice, ob 21.36 pa se vrača skozi Kranj v Ljubljano. Vse ostale zveze ostanco v spremembami par minut, tako odhaja lokalni vlak iz Ljubljane ob 17.20 in se vrača v Ljubljano iz Kranja ob 19.33 uri.

Iz Litije

* **Materinski dan.** V nedeljo dopoldne je litjska CMD priredila v ime materinskega dne dan sladkorčkov. Agilne gospodine so razpečale vse bonbončke ter so s tem pridobile za našo šolsko družbo pravečen znesek. Litjska osnovna šola pa bo priredila v proslavo materinskega dne internu akademijo, h kateri bodo vabljeni tudi starši.

* **Sokolov tajni pešizlet.** Litijski Sokol je imel v nedeljo popoldne tajni pešizlet. Udeležili so se ga vs

Iz Kočevja

K—Stavba akcija. Podiranje hiše št. 3 v Grajski ulici napreduje, obenem so že začeli zidati novo poslopje. Upamo, da bo kmalu zrasla iz tal lepa stavba, ki bo krasila mesto. Tudi g. Picelj podira staro hišo vis a vis vile dr. Maurerja. Tako bomo v kratkem imeli sredi mesta dvojno novo hišo in lepah stavb. Enonadstropno hišo namerava zgraditi tudi odvetnik dr. Arko in sicer za Čankarjevo cesto. Če bo tudi galsko društvo in premoženjska uprava začela letos z zidanjem, se bo v kratkem mesto dvignilo v lepoti in v številu stavb. Regulacijski načrti Vedno se povdarja, da je treba mestu pravilnega načrta za zidavo novih hiš, za uredbo in sestavo novih ulic, a zaman. Sedaj zidajo in bodo še zidali brez smotrenosti, mesto samo pa bo imelo zverženo obliko. Treba bi bilo misliti na novo cesto proti kolodvoru, ker se danja nikakor ne zadošča za tolik promet, kakor je pri nas. Zida naj se v Šahnu, povdarjajo vsi. Dal Saj je lep in zdrav kraj in edino tja se mora razvijati mesto. Toda tudi tukaj ne gre brez regulacijskega načrta, ki mora predvidevati razvoj mesta za 100 let naprej. Torej najprej regulacijski načrt, — ki ne stane milijone! — potem šele zidanje. Pa inženjerja rabimo za to!

K—Krasna proslava materinskega dne. V soboto se je vršila v hotelu „Trst“ prva javna proslava materinskega dne v Kočevju, ki jo je priredilo Kolo jugoslovenskih sester. V krasnem predavanju je predstavila Kolo jugoslovenskih sester, ki se je še pred kratkim ustanovilo v Kočevju, g. Šavlijeva. Nato je orisala mater, njeno velikansko in nemakrtiljivo ljubezen do dece. Sledila je deklamacija Zbaničkovih pesmi „Mati“. Nato je zapela nekaj krasnih pesmi g. Jermanova; občudovali smo in uživali njen nad vse lep glas. Z recitacijo Čankarja: „Na grobu matere“, kar je podala g. Doklerjeva, smo bili zelo zadovoljni. Kako ne, saj mora segati Čankar vsakemu v globino srca, posebno, kadar govori o materi. Nato je zapela nekaj pesmic g. dr. Rajhova, ki je žela za svoje izvajanje buren aplavz, isto g. Trošt in nato pevski zbor Glasbenega društva. Tako so nam prvič pokazale jugoslovenske sestre, da je njih prva naloga buditi materinsko zavest in pomagati ubogim materam, ki ne morejo niti prehraniti svojih otrok. Pri nas bodo imele glede na delavstvo ogromnega dela. — Kar se tiče proslave same, moramo pribiti dvoje: prvič točnost. Dasi je pri nas netočnost običaj, se mora ta razvada odpraviti. Tricetrturna zamuda napravi človeka nervoznega in čakanje ga utruja. Drugo pa je: izgovarjanje I na konci besed. To je zastarelo, že v ljudski šoli se sedaj uči pravilna izgovorjava, ki „elkanja“ ne pozna več.

Novice iz Črnomlja

Sredi maja. Odkar je bil belokranjski Čaruga, zloglasni Mihič, izročen v roke pravici, so prenehali krvavi zločini, ki jih je on izvrševal po dobrih, maveriških in strahovinskih gorah. V zadnjem času pa so zopet začeli vznemirjati naše vinogradnike vedno številnejši vlomni po zidanicah, ki delajo našim vinogradnikom veliko škodo. Vlomilci postajajo vedno bolj drzni in prihajajo sedaj že tudi v večje kraje. Zlasti so si vzeli na piko Črnomelj, kjer smo doživeli v kratkem času toliko vlomov, da je prebivalstvo v strahu za svoje imetje že popolnoma zbežano. Iz Ljudske hranilnice in posojilnice so odnesli vlomilci okrog 10.000 Din, malo kasneje so vdrl v neko barako pri kolodvoru in pokradli vse, kar so našli. 5. t. m. so poizkušali vlomiti v neki tukajšnji denarni zavod, a se jim k sreči ni posrečilo. Takoj naslednji dan so vdrli pri stavbeniku g. Brenu, restavratuju g. Šuštaricu, kjer so dobili neke gotovine mesa in peciva in kovaču Glazarju, kateremu so odnesli razno orodje. Poizkušali so vlomiti še na dveh drugih krajih, kjer pa jim ni uspelo.

Umevno je, da je ljudstvo radi teh porjavljajočih se vlomov silno preplašeno in zbežano, tako da sliši včasih v Črnomlju kar sredi noči klice na pomoč in celo streljanje z revolverji, ker ljudje ako le slišijo kje kak šum, takoj slutijo vlomilce. Upamo, da bodo te žalostne razmere odprle v našem mestu oči vsem in da bomo čimprej dobili še drugega stražnika, ki je potreben že z ozirom na našo naraščajočo industrijo.

Pri vsem tem pa bi hoteli nekateri gospodje doseči, da postane celo mesto Črnomelj — samostan. Nekdaj je bilo pri nas ob lepah večerih vsaj nekaj življenja. Danes pa po 9 uri skoro ni dovoljeno da na cesti glasno spregovorijo, kaj šele, da bi kaj zapel, četudi samo polglasno in prav dostojno. Lahko si prepičati, da boš takoj drugi dan brez pardona kaznovan. Ko odbije v stolpu deveta ura, je zato Črnomelj kakor mrtev.

Kdor goni zajca prepodi čisto tudi lisico. Zato je danes Črnomelj v svoji samostanski nočni tišini pravi eldorado za vlomilce in tatove. Ko pa ti vrše svoj temni posel in vdrijo v naša mirna stanovanja, takrat ne vidimo reflektorja, ki hitro obsije vsakega nedolžnega truhadarčka, ako se pusti od sanjave majske noči zapeljati k sladki serenadi. Zdi se, da ima gotova gospoda tatko slabe žvice, da ne more prenašati petja in godbe. Zato se govori, da bo morala celo naša mestna godba prenehati svoje nedoljske promenadne koncerte kje izven mesta...

Ali ste se že naročili na „PONEDELJEK“?

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 14. maja 1928.

Višina barometra 308,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Sm. vetra	Oblačn.	Padavine
opazovanja				in brzina v metrih	in smeri	0-10	
Ljubljana	...	64,3	9,2	86	mirno	1	dež 8,0
Maribor	...	64,1	9	90	mirno	10	dež 3,0
Zagreb	...	64,4	11	65	S 3	10	dež 3,0
Beograd	...	74,8	7	88	mirno	8	
Sarajevo	...	...	...	...	...	...	
Skopje	...	62,5	11	74	mirno	0	
Dubrovnik	...	61,0	14	71	mirno	0	
Solin	...	71,8	12	48	mirno	0	

Solnce vzhaja ob 4,33, zahaja ob 19,21, luna vzhaja ob 2,23, zahaja ob 12,48. Danes je bila v Ljubljani temperatura 15,6 C najvišja, 6,3 C najnižja.

Dunajska vremenska napoved za turek: Pretežno oblačno, sem in tja padavine. Tržaška vremenska napoved za turek: Lahki vetrovi z raznih strani. Nebo spremenljivo. Temperatura od 12 do 18 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Sport

Olimpijski dan

V nedeljo, dne 20. t. m. se vrši v Ljubljani in po ostali Sloveniji olimpijski dan. V Ljubljani je določen sledeči spored:

V soboto, na predvečer, ob 20. uri: Baklajda kolesarjev in motociklistov po mestu.

V nedeljo ob 9. uri pred Narodnim domom: Start 4 kolesarskih dirk na 50 in 75 km v smeri Planina in nazaj. Cilj od 11. do 12. ure.

Popoldne ob 14. uri: na nogometnem igrišču predtekmice nogometnih klubov, ob 16. uri: stafeta na 7,5 km in ob 17. uri: pokalna nogometna tekma Primorje : Hermes. V odmoru glavne nogometne tekme lahko atletske tekme dam.

Pozivamo vse sportne klube na deželi, da proslave olimpijski dan s podobnim programom in ev. s primernim predavanjem.

SK Slovan, predsedstvo in nogometna sekcija. Redna odborova seja v petek, 18. t. m. ob 20. uri pri Lloydju. Treninji nogometne sekcije odslje vsak turek, četrtek in soboto na igrišču. — Tajnik.

Skupščina Odbora za propagando IX olimpijade v Sloveniji se bo vršila v torek, 15. maja v damskem salonu kavarne Emona ob 20.30 zvečer. Pozivamo vse sportne organizacije, osobito one v Ljubljani, da pošljejo svoje delegate na to skupščino ter naj ne čakajo pismenega povabila, ker se taka vabila ne bodo pošiljala. Dnevni red

obsega: Poročilo o dosedanjem delovanju odbora, nedeljski olimpijski dan, slučajnosti. — Odbor za propagando IX olimpijade v Sloveniji.

Službeno iz JHSA. Danes ob pol devetih zvečer se vrši v damskem salonu kavarne Emona važna seja upr. odbora. Vsi gg. odborniki se naprošajo, da seji sigurno prisostvujejo. Važno! — Predsednik.

SK Slavija. Seja posl. odbora se vrši dne 15. IV. ob 18.30 v lokalu Prusnik. Seostanek glede tekme proti SK Javornik se vrši ob 19. uri v lokalu Prusnik. Udeležba obvezna.

ASK Primorje (hazenska sekcija). Danes ob 18. trening vseh hazenašev. Ob tej priliki se bo pobirala tudi članarina. Članice, ki imajo dresse, naj jih prinesejo s seboj. — Trener.

Službeno iz LLAP. Pozivajo se vsi ljubljanski klubi, da se sigurno udeležijo po svojem načelniku lahkoatletске sekcije, oni klubi pa, ki ne goje lahke atletike pa po svojem načelniku nogometne sekcije, seje u. o., ki se vrši v sredo, dne 16. t. m. ob 20. uri v kavarni Emona, I. nadstropje (damska soba). — Tajnik I.

Službeno iz LNP. Seja poslovnega odbora se vrši danes, v torek ob 20. uri v posebni sobi kavarne „Evropa“. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Tajnik II.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Danes (v torek) trening na dva gola za I. moštvo in rezervo ob 17.30. — Kombinirano moštvo igra na praznik 17. t. m. v Celju s SK Celjem. — Načelnik.

Pomagajte Bolgarom!

Gospodarstvo

Naš izvoz v L. četrtl. 1928

Kakor smo že nedavno kratko objavili je znašal naš izvoz v prvem četrtletju t. l. 969.969 ton v vrednosti 1.372.478.548 Din. Napram izvozu v I. četrtletju 1927 znaša primanjkljaj 92.036 ton ali 8,7% odnosno 175,1 milijona Din ali 11,4%. Napram I. četrtletju 1926 je primanjkljaj seveda še večji. Razvoj našega izvoza v I. četrtletju zadnjih 4 let je razviden iz naslednje tabele:

	v milij. Din	v tonah
I. četrtl. 1928	2273,5	1.016.960
I. četrtl. 1926	1767,6	1.113.041
I. četrtl. 1927	1541,6	1.062.005
I. četrtl. 1928	1372,5	969.969

Kakor je iz gornje tabele razvidno, nazadovanje našega izvoza napram prejšnjim letom po količini ni tako ogromno kakor po vrednosti. Tako znaša primanjkljaj napram letu 1926 po vrednosti 22,3%, po količini pa le 13%. Še večja je razlika glede nazadovanja po količini in vrednosti napram I. 1925.

Glavni vzrok nazadovanja našega izvoza je bila slaba letina, ki nam onemogoča izvoz žita. Primanjkljaj v izvozu žita in moke znaša napram I. četrtletju 1927 298,1 milijona Din, torej za preko 100 milijonov Din več kakor celoten primanjkljaj v izvozu. Poleg tega je treba še pripomniti, da je deloma nazadoval tudi izvoz živine (pri govedu za 13,4 in pri svinjah za 10,2 milijona Din) ter izvoz mesa (za 25,4 milijona Din). Na drugi strani pa se je znatno dvignil izvoz gradbenega lesa (od 192,9 na 260,7 milijona Din), hrastovih pragov, izdelkov iz lesa, sirovega bakra in kalcijevega cijanamida.

— **Francija nam ponuja posojilo.** Pred tedni smo objavili vest, da nam ponujajo francoski finančniki posojilo za stabilizacijo dinarja in za investicije in da hoče Francija izvesti stabilizacijo naše in rumunske valute na enotni osnovi. Naša in rumunska valuta naj bi bili naslonjeni na francoski frank. Ta vest, ki so jo svoječasno objavili največji svetovni listi, je bila s strani francoskega finančnega ministrstva dementirana. Navzlic temu pa prihajajo v zadnjem času ponovno slična poročila. Kakor poročajo, so prispeli v Beograd zastopniki francoskih bank in finančnih skupin, ki so baje ponudili naši vladi veliko posojilo pod pogojem, da se uredijo srbska predvojna in vojna posojila v Franciji. Tako ponudba s strani francoskih finančnikov se ne zdi neverjetna. Francija se je v zadnjem letu finančno izredno naglo opomogla tako da je danes francoski kapitalisti trg že dovolj močan za emisije inozemskih posojil. Likvidnost na francoskem denarnem in kapitalnem trgu je posledica dejstva, da se je po praktični stabilizaciji francoskega franka pričel vračati v Francijo svoječasno v inozemstvo pobegli francoski kapital, in to v izredno velikem obsegu. Francoska banka ima danes ogromen zlati zaklad in velika devizna dobrobita v inozemstvu. Ureditelj srbskih predvojnih in vojnih posojil — v kolikor so pogoji sprejemljivi — ne more biti nepremostljiva ovira, kajti tudi za prefraktiranje posojila v Angliji bo potrebno urediti ta vprašanja. Vsekakor bi bilo želeli, da bi francoski finančni krogi sodelovali pri emisiji našega posojila skupno z angleškimi finančniki. Da bi se pa odlovedali sodelovanju angleških finančnikov pri najetju našega investicijskega posojila, se nam zdi malo verjetno, ker izrajo tu še drugi momenti važno vlogo. Emisija posojila v Angliji bi gotovo povzročila, da se bo v bodoče angleški kapital v večji meri interesiral za naše gospodarstvo in da bodo tudi angleški politični krogi več ali manj revidirali svoje stališče napram naši državi. Cimbolj bo Anglija finančno interesirana na naši državi, tem bolj bo primorana voditi račun o naši vrednosti in o političnih tendencah proti naši državi.

— **Rimska konferenca nasledstvenih držav kontana.** V petek je bila v Rimu zaključena konferenca nasledstvenih držav za

radi ureditve predvojnih avstro - ogrskih rent. Le nekaj vprašanj, ki so v zvezi s končno ureditvijo tega vprašanja, je bilo definitivno rešenih; glede ostalih vprašanj pa so bile izmenjane misli med zastopniki organizacij lastnikov omenjenih rent. Daljnji izzadevni sklepi so pridržani reparacijski komisiji v sporazumu z nasledstvenimi državami. Kakor znano, se je pri tej konferenci razpravljalo o ureditvi anuitetske službe za one predvojne avstro - ogrske papirne rente, ki so registrirane kot last inozemcem napram bivši Avstro - Ogrski. Obstaja stremljenje, da se ti papirji amortizirajo v gotovini, dočim predvidevajo mirovne pogodbe, da izda vsaka država za odpadajoči blok nove obveznice. Večje difference obstojajo glede višine valorizacije. Lastniki obligacij zahtevajo 6 do 8% valorizacijo v zlatu, nasledstvene države pa nudijo le valorizacijo do največ 2%. Glede zlatih predvojnih avstro - ogrskih rent, katerih anuitetska služba je že začasno urejena, je predvidena amortizacija v višini 75% pri 3 do 3½% diskontu.

— **Južna Srbija proti davku na poslovni promet.** V nedeljo se je po vzgledu privrednikov v Stari Srbiji vršil tudi v Skoplju protestni shod proti davku na poslovni promet, kateremu je pristavovalo okrog 1000 trgovcev in obrtnikov iz Skoplja ter vseh večjih krajev južne Srbije. Na zborovanju se je tudi razpravljalo o težkem položaju gospodarstva v južni Srbiji. Sklenjena je bila resolucija, namenjena vladi in Narodni skupščini, v kateri se zahteva takojšnje ukinitje davka na poslovni promet.

— **Dobave.** Gradbeni oddelek direktorja državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 30 komadov litoželeznih kapic. Predmetni pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku. — **Direkcija državnega rudnika v Brezi** sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave 2 vagonov pšenice moke. — **Dne 21. t. m.** se bo vršila pri inženjerskem oddelku komande I. armijske oblasti v Novem Sadu pismena pogodba glede dobave žice. Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Borze

14. maja.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično živahen. Tečaj deviz se ostali v glavnem nespremenjeni. Potrebo v devizi na Newyork in deloma v devizi na Trst je krila privatna ponudba, vso ostalo potrebo pa Narodna banka. Največji je bil promet v devizah na Prago, Curih in London. Med efekti je bilo investicijsko zaključeno po 90,5.

Na zagrebškem efektinem tržišču se je vojna škoda pri čvrsti tendenci precej okrepila. Pri zelo živahnem prometu se je promptna trgovala po 446-449, kasa po 447,5 in 448,5, za junij po 453 in za december po 472,5-475. Investicijsko se je trgovalo po 91. V bančnih vrednotah je bil srednji promet. Trgovalo se je: Kreditna po 85-87, Jugobanka po 87, Praštediona po 820, Srpska po 137 in Zemaljska Sarajevo po 165. Na tržišču industrijskih vrednot je bila tendenca prijateljstva, tečaj pa so bili čvrsti. To oživiljenje je pripisati vplivu čvrste tendence na inozemskih efektih tržiščih (Pariz, Praga, Trst, Dunaj, Budimpešta). Tečaj naših industrijskih papirjev se na inozemskih borzah polagoma dvigalo. Zaključeno so bili v Slavoniji po 12, v Danciji po 145-148, v Dravi po 380, v Ljevanici Osljek po 155, v Tvornici vagonov 95 in v Pivovarni Sarajevo po 385. Trboveljska notira 527,5-540.

Devize in valute. — Ljubljana. Amsterdam 0-22,995, Berlin 13,58-13,61 (13,595), Bruselj 0-7,9345, Budimpešta 0-0,926, Curih 1093,5-1096,5 (1095), Dunaj 7,98-8,01 (7,995), London 276,98-277,78 (277,38), Newyork 56,71-56,91 (56,81), Pariz 0-228,66, Praga 168-168,8 (168,4), Trst 298,35-300,35.

Zagreb. Dunaj 7,98-8,01, Berlin 13,58-13,61, Budimpešta 9,911-9,41, Milan 298,3-300,3, London 276,98-277,78, Newyork 56,805-56,905, Praga 222,66-224,66, Praga 168-168,8, Curih 1093,5-1096,5.

Trst. Beograd 33,3-33,6, Dunaj 264,25-270,25, Praga 56,1-56,4, Pariz 74,55-74,85, London 92,575-92,775, Newyork 18,93-18,99, Curih 365-367, dinarji 33,25-33,75.

Dunaj. Devize. Beograd 12,4875-12,5275, Berlin 169,79-170,29, London 34,64-34,74, Milan 37,39-37,49, Newyork 709,40-711,90, Pariz 27,99-28,02, Praga 21,01625-21,09625, Curih 136,75-137,25, dinarji 12,40-12,47.

Curih. Beograd 9,1325, Berlin 124,115, Newyork 518,825, London 25,82625, Pariz 20,4225, Milan 27,335, Praga 15,375, Budimpešta 90,635, Bukarešta 3,21, Sofija 3,745, Varšava 58,15, Dunaj 73.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59,155, v Berlinu 7,35

Negovane lase

lahko ima vsaka dama, ako za nje pravilno skrbi. Svilenkast, fini, kodrast, mehki lasje zapravo dajo pravi izražaj obličju.

Elida Shampoo napravi lase mehke kot svila in jim daje decentno vonjavo. Gosta pena odpravlja vsako nesnago. To sredstvo kljubuje prahu in izpadanju las. Brez vseh škodljivih primesi.

Uporabljajte za negovanje las samo

ELIDA SHAMPOO

Efekti.

Ljubljana. Investicijsko 90,5-90,5 (90,5), Celjska 158-0, Ljubljanska kreditna 128-0, Praštediona 815-0, Kreditni zavod 157-175, Vevče 105-0, Ruše 265-290, Stavbna 56-0, Šešir 105-0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 448-449, Kasa 447,5-448,5, za maj 448,5-449, za junij 452,5-454, za december 472,5-475, investicijsko 90,5-91, agrarne 0-57,5, bančne vrednote: Kreditna 85-86, Hipo 58-58,5, Jugo 87-88, Ljubljanska kreditna 126-132, Narodna 6700-6750, Praštediona 820-825, Etno 185-195, Srpska 136-137, Zemaljska Sarajevo 160-165, Poljo 16,25-17, industrijske vrednote: Narodna šumska 25-26, Narodna mlinska 18,5-0, Slaveks 115-0, Slavonija 12-13, Danica 148-150, Drava 375-385, Sečerana Osljek 500 - 520, Ljevanica Osljek 500 - 520, Tvornica vag. 93-95, Pivovarna Sarajevo 330-340.

Beograd. Vojna škoda 446,25-447, Investicijsko 91-92,5, agrarne 56,5-57,5.

Blagovna tržišča

Položaj na hmeljskih tržiščih. Na Zateškem hmeljskem tržišču je bilo tudi prve dni preteklega tedna povpraševanje zelo živahno, proti koncu tedna pa je bila kupnja nekoliko mirnejša. Provzorno in izbrano blago se ni trgovalo. Producenti in trgovci so zelo rezervirani, ker pričakujejo da bo kupnja ponovno oživela in da bodo cene višje. Pri mirni, toda čvrsti tendenci se je trgoval žateški hmelj po 1700-1800 Kč za 50 kg (57,25-60,60 Din za kg). Izbrano blago notira sorazmerno višje. Navzlic manjšemu povpraševanju ni bilo zaradi skrajnih zalog in rezerviranih prodajalcev skoro nikake ponudbe. Na tranzitnem tržišču se je slabo baško blago trgovalo po 300 Kč (10,10 Din za kg), boljše pa po 700 Kč (23,60 Din za kg). — Na **trbuveljskem** hmeljskem tržišču so bile cene pretekle teden dalje tlačene. Hallertauski prvostalni hmelj notira 230-260 mark za 50 kg, srednji pa 110-180 mark. V tranzitnem prometu se je trgoval predvsem hmelj zelene barve. Tranzitni hmelj notira 40-110 mark za 50 kg (10,90-29,90 Din za kg).

Ljubljanska blagovna borza (14. t. m.). **Les:** Tendenca živahna. Zaključeni so bili 4 vagoni neobrobijane bukovine, na pol suhe, dimenzije po naročilu kupca, I. II. in

lepa III., fco vagon nakl. post. po 440. Povpraševanje je za okrog 10.000 komadov brozavnih drog, smreka - jelka, 5,50-12 m. premer na vrhu 11-13 cm, fco vagon Sušak pristanišče. — **Deželni pridelniki:** Tendenca nespremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona pšenice. Cene so ostale nespremenjene. Nudi se pšenica (78-79 kg, 2%), slov. post., mlevska tarifa, plač. 30 dni; baška promptna po 397,5-400; turščica (slov. post., navadna tarifa, plač. 30 dni); baška promptna po 345-347,5; za maj po 350-352,5, činkovantini po 350-355; oves: baški, zdrav, rešetan, po 305-310; moka: »Og«, fco Ljubljana, plač. po prejemu po 555-565.

Novosadska blagovna borza (14. t. m.). Tendenca mirna. Cene pšenice, turščice in moki so nekoliko popustile. Promet 10 vag. pšenice, 22 vag. turščice in 1 vag. moke. — **Pšenica:** baška, 77/78 kg 357,5-400; banaška 78/79 kg 352,5-355; južnobanaška 355-357,5. **Oves:** baški in sremski 262,5-267,5. **Jčemen:** baški in sremski 292,5-295. **Turščica:** baška in sremska 292,5-295; za junij 300-302,5; banaška 290-292,5. **Moka:** baška »Og« in »Og« 485-495; »2« 465-475; »3« 445-455; »6« 420-430; »7« 347,5-357,5; »8« 240-245. **Otrobi:** baški v jutastih vrečah 232,5-287,5.

Poslano

Delničarjem nekdanje Jadranske banke

Letošnji občni zbor Jadransko-Podunavske banke se bo vršil

dne 26. maja 1928. v Beogradu.

Sedanja uprava, ki še nikdar ni izplačala nobene dividende, predlaga znižanje delniške glavnice za polovico. Opozorjam zato delničarje nekdanje Jadranske banke, da v njih lastnem interesu založe pravočasno, t. j. do 19. maja t. l. svoje delnice pri centrali ali podružnicah Jadransko-podunavske banke za udeležbo na prihodnjem občnem zboru in da legitimacije za občni zbor dopošljejo na moj naslov.

Dr. Rudolf Krivic.
Ljubljana, Dunajska cesta 6.

Iz življenja in sveta

Rauzy,

eden med novozvoljenimi francoskimi poslanci, je najmlajši član pariske zbornice, izvoljen je bil na listi socialistične stranke.

Nov nemški luksuzni brzovlak

Vodstvo nemških državnih železnice je uvedlo nov brzovlak med Hoek van Hollandom — Kölnom — Baslom in Lucerno z direktno priključitvijo na London, ki bo vozil s povprečno brzino 100 km, oziroma 2 in pol ure manj nego dosedanj brzovlak na isti progi, vsega skupaj pa 13 ur. Imenuje se Rheingold-ekspres. Vozove tega vlaka razločijo že na zunaj po njih lilasti in svetlorumeni barvi. V notranjosti so opremljeni na najmodernejši in umetniški način. V vsakem vozu sta po dva salona; v prvem razredu sedeta k mizi lahko dva potnika, v drugem štirje. Po dva voza imata eno kuhinjo — ker servirajo jedi direktno k sedežem, jedilni voz odpade.

Drzen rop v Londonu

Pred poštni urad v Chapel Streetu, eni najbolj živahnih ulic v Londonu, je privozil v opoldanskem odmoru navidezno poštni avto, iz katerega je izstopilo nekoliko možakarjev. Odklenili so urad in odnesli jekleno blagajno v avto. Pri tem opravilu so jim pomagali nekateri šoferji javnih avtomobilov, ki so čakali v bližini urada. Nekaj strank, ki so vstopile med nakladanjem, so možakarji odpravili, češ da delajo inventuro in da v tem času ne uradujejo. Potem so s svojim vozilom odbrzeli. Kmalu nato je bilo ugotovljeno, da so bili drzni roparji, ki so navaden avto spretno prebarvali v poštnege. Policija jih zamenja išče. V blagajni je bilo nad 1000 librov gotovine.

Instenburška svetlovidka oproščena

Proces proti ge. Günther-Geffersovi, ki je bila obtožena, da je goljufala ljudi s svojimi namišljenimi sposobnostmi za telepatsko odkrivanje zločinov, je zaključen. Po uspelem eksperimentu v sodni dvorani sta podala izvedenca dr. Kröner in dr. Thoma soglasno izjavo, da sta prepričana o okultnih zmognostih ge. Güntherjeve. Dr. Thoma je dejal, da bi bilo treba osnovati državni zavod za kriminalno telepatrijo, v katerem bi odgajali takšne talente, kakor je ona. Dr. Kröner je izjavil, da je proces dokazal eksistenco nadnaravnih dogajanj, ki jih je umevati kot izraz nekega šestega čuta. Güntherjeva bi morala biti pod vodstvom izkušenega kriminalističnega vodnika; tedaj bi dajale neje sposobnosti še vse večje uspehe. Večina eksperimentov ne uspe bolj zaradi nezadostnih sposobnosti vodnikov nego zaradi medijev. Sodišče se je po teh izjavah postavilo na stališče, da svetlovidne sposobnosti ge. Güntherjeve niso dokazane, a tudi goljufiva namera ni dokazana. Oprostito jo je popolnoma in obsojilo državno blagajno na izplačilo vseh stroškov.

van Albrecht:

Letnice

Kaj mislite o letnicah? Meni se zde prav strašne. Ljudi, ki imajo zanje spomin, občudujem in spoštujem, celo bojim se jih, da povem prav po pravici. Bilo je nekoč — res ne vem, katerega leta je bilo, ko sem sedel v četrti, peti ali morda tudi v šesti gimnaziji in me je uvažal v zgodovinsko učnost profesor, ki je vedel silno mnogo letnic. Kar groza me je obhajala, ko je stopil v razred. Dasi je bil ljubezniv in prijazen, sem ga vendar na vso moč sovražil, kolikor le more sovražiti človek, kadar mu je petnajst, šestnajst let.

Komaj je nervozno vpisal v razrednico, kar je bilo treba, je začel sipati letnice, da se nam je kar bliskalo pred očmi. Asirci in Babilonci in Egipčani in Fenicjani in Perzijci in Grki in Rimljani so paradirali po odru kakor kinematografske figure. Smuk sem, smuk tja — in rrrr! — pa je odrdalo par sto let minulosti mimo nas: vojne in boji, junaštva in izdajstva, a drugega nič. No, oprostite, ne tako! Letnice je bilo, joj, letnice! Kdaj je ta naklestil

Nov hormon

Nemška znanstvenika dr. Irey in dr. Kraut sta odkrila hormon, ki znižuje krvni tlak in pospešuje krvni obtok. Odkrila sta ga slučajno z vbrizgavanjem urina. Iz urina sta ga izločila in dognala, da deluje že v količinah 3-10 miligramov. Njegov učinek pa ni dolgotrajen, ker se spreminja v neaktivno snov. Toda ta snov postane zopet aktivna, če uvedeš v kri ogljikovo kislino ali pa neki rastlinski ferment, tako zvan papain. Tudi obsti spreminjajo neaktivni hormon v aktivnega, kar pojasnjuje velike množine tega v urinu. Odkritja obeh učencev bodo imela dajnosežne posledice za zdravilno znanost in fiziologijo.

Prelevijatanjeni Leviathan

Se nepotrne vesti javljajo, da nameravata angleški paroplovni družbi White Star Line in Cunard Line zgraditi vsak po enega prekomorskega velikan, ki bosta prekosila vse dosedanje parnike. Načrti so bili že daj časa na razpolago, a so grajenje preprečevali ogromni stroški. Konkurenca je slednjič pripravila obe družbi do tega, da sta začeli z delom. Dolžina prekomornikov bo znašala nad 300 m, prostornina preko 60.000 registerskih ton brutto. «Majestic» in «Leviathan», do sledj največja parnika, bi se torej lahko sknila. Prekomornik White Star Line bo opremljen z eksplozivnimi motorji, Cunardov pa s parnimi turbinskimimi stroji

novega sistema, ki mu bodo dali brzino 28 morskih milj. S to brzino hoče Cunard Line ohraniti prvenstvo na oceanih Angleški, če bi se obema še nedovršenima kolosoma Severnemskem Lloyd, «Bremen» in «Evropi», posrečilo doseči doslej največjo brzino 26 in pol milje. Kakor znano odlikujejo najhitrejši oceanski potniški parnik s posebnim odlikovanjem Modrega traka.

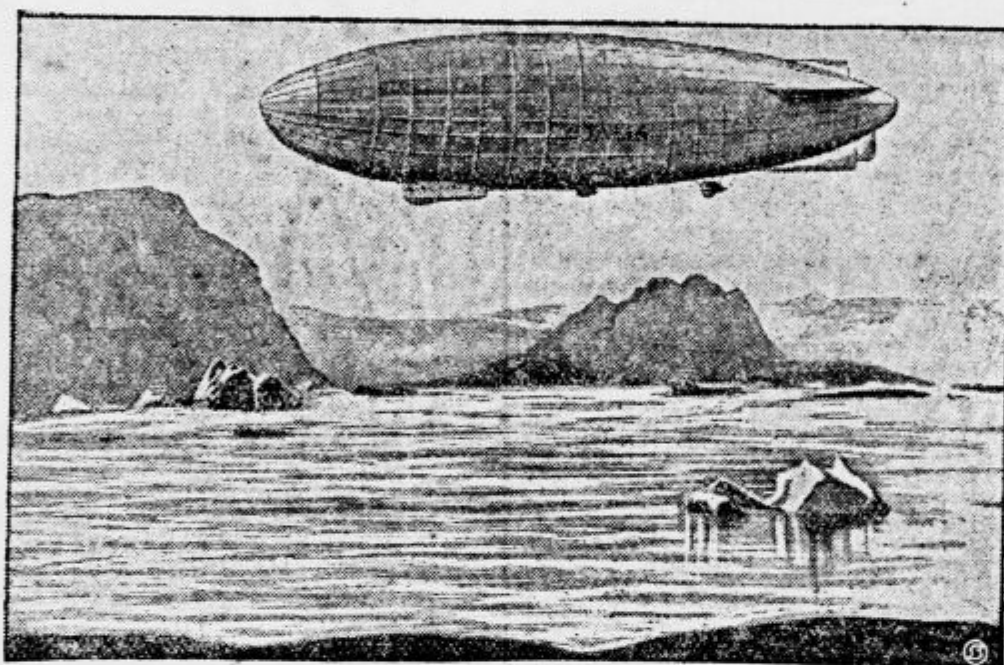
Brezžični prenos filma

V Chicagu so pred nekaj dnevi napravili zanimiv poskus s prenašanjem brezžičnega filma. V filmu je nastopala znana igralka Vilma Bankyeva in eno uro po tem, ko so operaterji napravili snimke, je bil film že v Newyorku, isti večer pa so ga že predvajali na platnu. Seveda je poskus skromen, kajti film, o katerem govorimo, je bilo samo tri metre dolg, toda za začetek i to nekaj pomeni. Stvar se je obnesla in v Ameriki upajo, da se bo prenašanje dalo že na podlagi tega rezultata patentirati in — kar je za Ameriko glavno — vnovčiti.

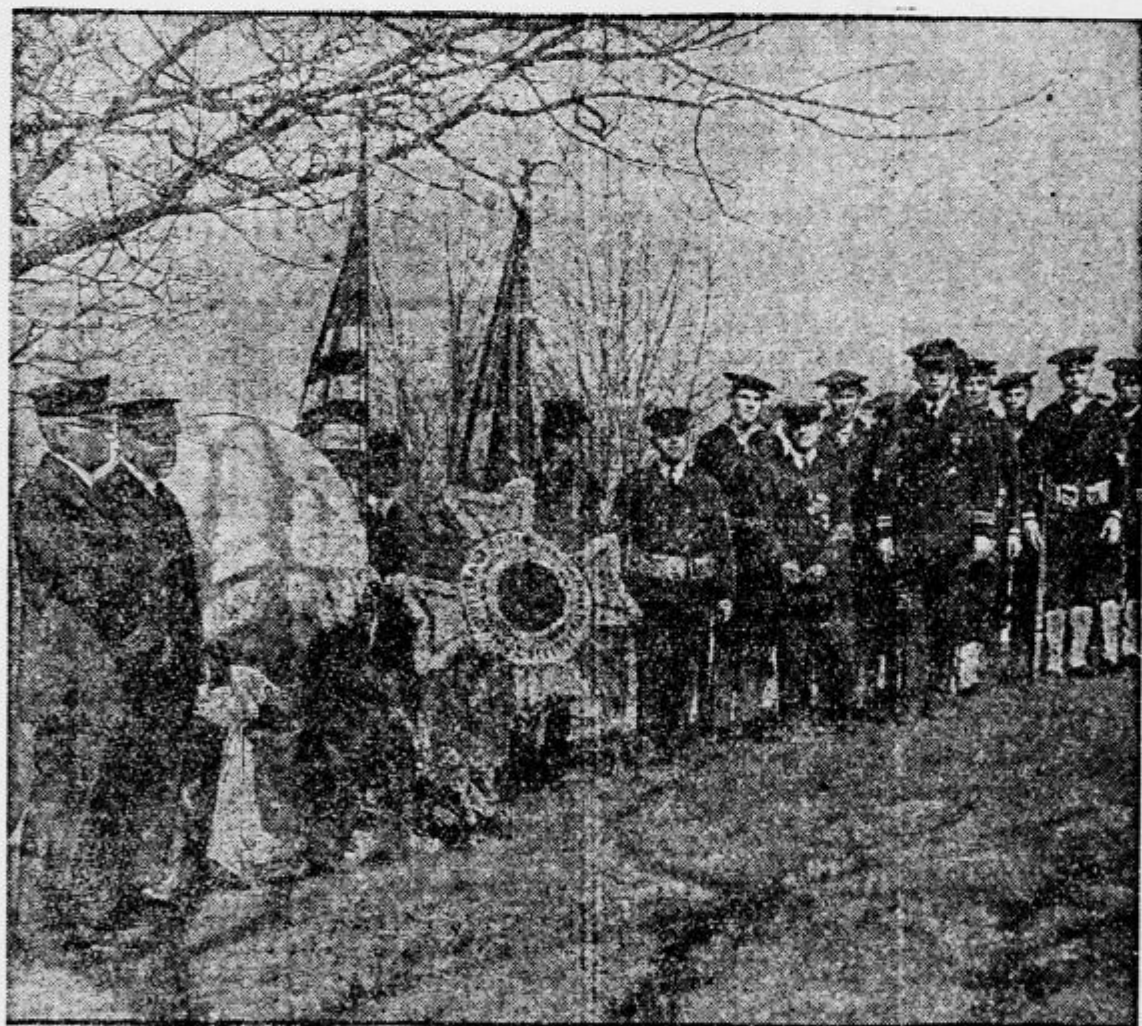

Pazite! Bodite oprezn! Pojavil se je nevaren tajinstveni zločinec znan pod imenom

BELI PAJEK

Nobilova »Italia« nad Spitzbergi

Ameriški polarni raziskovalec Peary,

roj. 1. 1856. v Pennsylvaniji, umrl 1. 1920. v Washingtonu, velja med svojimi rojaki za prvega človeka, ki je prispej (l. 1909.) na Severni tečaj. Polarni potovalci in znanstveniki po ostalem svetu sicer dokazujejo, da je ta trditve navadna goljufija, pa to dobrih Yankeejev ne moti, da bi ne prirejali vsako leto, na dan Pearyjeve smrti, na njegovem grobu spominke svečanosti z zastavami, vojaško paradno, nagovorji in položitvijo vencev. Nagrobni kamen je izdelan v obliki zemeljske krogle, kakor kaže naša slika.

onega, kdaj je drugi bežal pred tem, kdaj je kdo zasedel prestol in kdaj je po lastni nerodnosti ali po zaslugi tega ali onega »prijatelja« spet telebnil z njega, vse to so točno povedale letnice. Kakor glas nekoliko pobledelne gramofona je hreščalo z odra: toliko in toliko pr. Kr., toliko in toliko po Kr., uro za uro! Babilonski stolp ni bil nič v primeri z grmado letnic, ki je rasla na odru.

Bogu bodi potoženo, zapomni si nisem od vseh teh niti ene. Ko je profesor tipal po bistrosti mojega spomina, je bil res obupan; kajti v temo molčanja je bilo zavito vse, kar je on s tako jasnostjo polagal v naše duše.

«Nesrečnik, je vzdihnil, »kako vobče morete živeti, kako si le upate živeti, ko niti ne veste, kdaj je bila bitka pri Salaminiji?»

Potrt in ponižan sem se hotel še bolj ponižati v klopi, toda profesorja je zmagovalo usmiljenje.

«Pa mi vsaj povejte, kdaj je sv. Pa homij obiskal sv. Antona v puščavi?» je vzdihnil užaloščeni profesor, jaz pa sem pobesil oči in premišljeval, kako strašno je breme učenosti. O tem obisku namreč spet nisem vedel ničesar.

«Ali vobče veste kako letnico iz zgodovine?» me je pomilovalno pogledal profesor.

«Eno vem,» sem vzdihnil.

«No—?»

In sem povedal nesrečno letnico — svojega rojstva.

«A kaj se je zgodilo tedaj?» me z zanimanjem vpraša profesor.

«Rodila se je — moja malenkost — Po razredu huronski smeh, profesor pa bled in zelen.

«Ako mi obljubite, da pozabite še to letnico, vam dam zadostno,» se nazadnje sunkoma utrga iz profesorja.

Pomislim sem in obljubil. Smeh po razredu je polagoma utihnil, a profesor me je z vprašujočimi pogledi moril od pete do temena...

Naslednjo uro res nisem vedel niti te edine letnice več. Profesor je bil vesel, ko je videl, da sem ostal mož beseda, jaz sem se pa na ta način za vselej otresel letnic in sem se prepričal, da je mogoče živeti tudi brez njih. Vendar čutim še danes strah pred njo, mi in spoštujem ljudi, ki imajo zanje spomin.

Po dolgem času spet velik dogodek na slovenskem književnem trgu.

Ob stoletnici pisateljevega rojstva.

NOVO!

L. N. TOLSTOJ

NOVO!

Ana Karenina

ROMAN

Prevel VLADIMIR LEVSTIK

Dva zvezka z malone enajststo stranmi

Tiskano na najboljšem papirju, vezano v črno ali višnjevo platno z bogato pozlačenim, moderno stiliziranim hrptom po izvrlnem umetniškem načrtu, v želatijnem omotu in kartonasti kaseti.

Cena za oba dela skupaj Din 250.— (po pošti Din 10.— več).

Plačljivo tudi v obrokih.

Roman nudi izredno bogastvo filozofskih in moralnih idej, mojstrsko obveljene z naravnost fanatično resnicoljubnostjo obdelane najgloblje in najintimnejše probleme ljubezni in zakona ter pomeni za vsakogar nepozaben in pretresljiv notranji doživljaj.

Izdaja predstavlja eno najsilnejših del svetovnega slovstva, višek slovenske prevajalske umetnosti in obenem vrhunec dosedanje slovenske knjižne opreme.

Vaš dom in vaša knjižnica ne smeta ostati brez nje !!!!!!!!!

Naročila sprejema Zvezna Knjigarna, Ljubljana, Marjin trg šte. 8.

Moč navade

Svojevrsna zgodba se je pripetila pred dnevi v newyorškem pristanišču. Z nemškega parnika «Cleveland» so odkladali blago. Eden izmed zabojev je imel luknjo. To je vzbudilo zanimanje nekega mornarja. Vtaknil je skozi njo roko. V naslednjem trenutku je divje zakričal, kajti skrivnostna sila mu je bila roko krepko stisnila in mu jo stresla. Hitro so skočili po orodje, da bi zaboj odprli. Na veliko začudenje so našli v njem 19 letnega mladeniča, zleknegega v viseči postelji, sredi skatel konserv in čokolade. Bil je neki Johannes Thoenig iz Düsseldorfa, ki se je hotel vtihotapiti kot blagovna pošiljka k svojim sorodnikom v Newyorku. Luknja v zaboji je služila za zrak; ko je opazil roko, ki je pomolela skozi njo v zaboj, jo je kot dobro vzgojen človek in raztresenec stisnil. Opremili so ga prisilno nazaj v Nemčijo.

Bakerjeva v pravdi

V Budimpešti se je vršila obravnava proti Josephini Bakerjevi, ki jo je tožil madžarski teatarski agent Diamant za 600 dolarjev odškodnine, češ da je odklonila že dogovorjen angažman za prasko Varijetsko gledališče, čeprav mu je dala polno moč za ureditev tega angažmana. Bakerjeva je odklonila podpis te pogodbe, ker se je vodstvo gledališča branilo preurediti oder in lože v kletke za papige. Sodniki so dali Bakerjevi prav, ne Diamantu.

Uniformirane vojaške uradnice

Zaradi čestih pritožb nad novo modo so izdale poljske vojaške oblasti odlok, da ženske, ki so zaposlene po vojaških uradih, ne smejo kazati prekratkih in dekoliranih oblek, temveč morajo nositi med uradovanjem natančno predpisan plašč.

Papež je izdal novo encikliko

Pij XI. je izdal encikliko, v kateri se pritožuje nad naraščajočim brezverstvom in odporom proti Kristusovemu kraljestvu. Pavi, da smo vsi dolžni popraviti zlo, ki ga delamo «Presvetemu Srcu Jezusovemu». Odreja, naj bi vsako leto na praznik tega Srca po vseh cerkvah po določeni formuli prosili Odršenika za odpuščanje.

K parlamentarnim in deželno-zbornskim volitvam v Nemčiji

Curtius,

voditelj nemške ljudske stranke

Koch,

voditelj demokratov

Rak na goltancu ozdravljiv

Ameriška Laringologična družba je slavila pred dnevi petdesetletnico svojega obstoja, ki se je je udeležil tudi znani angleški kirurg Sir St. Clair Thomson. V svojem nagovoru je izjavil profesor Thomson, da je mogoče s pravočasnim operativnim odprtetjem goltanca ozdraviti raka na tem organu, ne da bi pacient izgubil glasu. On sam je izvedel že kakšnih 70 operacij te vrste; 34 pacientov je ozdravelo popolnoma, 32 je živelo še 3 do 19 let po operaciji, ne da bi se jim bolezen znova pojavila.

Junakom ozračja v čast

V Parizu so proslavili z odkritjem velikega spomenika heroični polet letalcev Nungesserja in Colija, ki se je izvršil baš pred letom dni s tragičnim koncem v oceanskih globinah. Istočasno so proslavili tudi obletnico Lindberghovega poleta.

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

Markiza me je srepro gledala in videl sem, kako ledeni nasproti meni, čim bolj se osvešča, kaj je bilo. Vse življenje je izginjalo iz ošabnih črt njenega obraza. Strogo me je merila od glave do nog. Za njo sem videl preplašene oči Denize in služinčadi, ki je vlekla na ušesa. Nato je vprašala:

»Ali so oni tamle tudi ljudstvo gospoda de Sauxa?»

Tako govorec je stopila korak naprej ter pokazala na tolpo zasledovalcev, ki so se bili ustavili nekaj v stran od dvorca in so nas neodločno opazovali.

»To je samo pečica njegovih ljudi,« je mačomarno rekel Saint-Alais; »samo njegova telesna straža, da se tako izrazim. A nikar ga ne sodite preslabo; kot moja mati bi mu morali biti hvaležni. Če mi ni povsem rešil življenja, mi je vsaj omogočil časten umik.«

»Rešil vas je — s pomočjo teh ljudi?« je vprašala zaničljivo.

»Z njih pomočjo me je rešil njih samih,« je veselo nadaljeval markiz. »Toda za kake dni nam utegne biti njegova zaščita v korist. Uverjen sem, madame, da vam je ne odreče, ako ga poprosite zanj.«

Z onemoglo besnostjo sem poslušal njegove besede, ki so me ošinjale kakor udarci s korobačem. Gospa de Saint-Alais me je še vedno gledala.

»Ali je mogoče, da se je gospod de Saux spajdal s takimi lopovi?« je izpregovorila čez čas, z breznimnim zaničevanjem kažoč na sovražno tolpo, ki je stala za menoj. »S podležji, ki...«

»Počasi, madame,« jo je jedko ustavil gospod markiz. »Ne dovoljujte si preveč. V tem trenutku so to naši gospodarji in gospod de Saux je njihov človek. Zato je treba...«

»Nič ni treba!« ga je zavrnila z oblastnim glasom in bliskajočimi se očmi. »Kaj! Ali mar hočete, da naj bom obzirna do takih predmestnih izvržkov? Do blata na svojih čevljih? Do cestnih

19

smeti? Nikoli ne! Jaz in moji ljudje nimamo ničesar skupnega z izdajalci.«

»Madame!« sem vzkliknil zakaj njena krivica me je spravljala ob potrpljenje. »Izpazabljate se! Če mi je bilo dano, da sem se zavzel za vašega sina, bodite uverjeni, da nisem storil tega iz zavrnjenosti, ki mi jo očitate.«

»Ki vam jo očitam?« je viknila. »Kakor da je še treba očitkov spričo te podle sodre, ki vas spremlja! Ali mislite, da morate vpiti »Doli kralj!« da postanete izdajalec? Mar ni največji krivec tisti, kdor notri lažne upe in vara nevedneže? Tisti, ki namigava, česar se izreči ne upa, in potuhnjeno opozarja na to, kar ga je obljubiti strah? Ali ni to najhujša oblika izdajstva? Sramota na vašo glavo, gospod!« je nadaljevala. »Če bi vaš oče...«

»Oh,« sem vzkliknil, »to je nezaslišano!«

S trpkim porogom mi je vrgla besedo nazaj.

»Da nezaslišano! Nezaslišano je, da drhal zavzema kraljeve trdnjave in da bosjaki ubijajo stare kavalirje. Nezaslišano je, da plemiči pozabljajo svoj rod in se bratijo s pobunjenimi psi. Nezaslišano je, da se kraljevo ime zasmehuje in oskrunja z vzdevki! Vse to je nezaslišano, a vse to se nas ne tiče. To je vaše delo. In vi,« — kakor da sem se vdrl v zemljo, je zdajci pogledala preko mene ter se obrnila k tolpi siromakov, ki so stali nekaj korakov od nas ter z divjimi obrazi poslušali njene besede, — »vi ubogi bedaki, nikar se ne dajte varati. Ta plemič vam je najbrže pripovedoval, da na Francoskem ni več kralja in da poslej ne bo ne davkov ne tlake; da bodo prosjaki povišani v milijonarje in da postanejo vsi lopovi plemeniti gospoda! Nu prav, verjemite mu, če vas to zabava. Toda za zdaj glejte, da se izgubite. Spravite se izpred mojega dvorca. Izginite, ali pa pokličem svoje hlapce, da vas z biči poženejo po ulicah! Poberite se v svoje pesjake, pa brži!«

Udarila je z nogo ob tla in jaz sem ostrmel, ko sem videl, da so se ti ljudje, čeprav bi bili morali izpredvideti jalovost njene grožnje, klavirno raztepli na vse strani — res kakor psi, s katerimi jih je primerjala. Še nekaj trenutkov in ulica je bila prazna. Le komaj sem verjel svojim očem: prav tisti možje, ki bi bili malone ubili gospoda de Gontauta in potolkli markiza s kamenjem, so

se dali ukrotiti ženski! Ko je izginil poslednji izmed njih, se je z žarečim obličjem in z očmi polnimi zaničevanja vrnila k meni.

»Evo, gospod,« je dejala, »zapomnite si ta nauk. Zdaj vidite, kakšno je vaše vrlo ljudstvo! In zdaj, gospod, se spravite tudi vi! Od današnjega dne so vam moja vrata zaprta. Ne maram, da bi bila hiša zatočišče izdajalcev; niti za trenutek ne!«

Z istim ošabnim preziranjem, ki je bilo omamilo množico, je iztegnila roko, kažoč mi, naj grem; toda preden sem se obrnil, sem ji rekel pred vsemi:

»Moj oče je bil vaš prijatelj, madame.«

Trdo me je pogledala, ne da bi odgovorila.

»Zato bi bilo po mojih mislih bolj pravično,« sem povzel, »da bi me branili, nego da me žalite. Vsekako ste storili vse, kar ste mogli, da me zapeljete v izdajstvo, pa naj sem še tako zvest podanik njegovega Velikanstva. Prosim vas, gospa markiza, da tega v bodočnosti ne pozabite.«

To rekši sem odšel, tresoč se od srda.

Množica se je bila med tem deloma poizgubila s trga, toda zbirala se je po sosednjih ulicah, kjer so stali ljudje v gruči in strastno razpravljali o dogodkih; beseda »Bastilja« je bila vsem na ustnicah. Kjerkoli sem se pokazal, so se mi umikali in odkrivali. Vzkliki »Bog vas blagoslovi, gospod de Saux!« in »Da, vi ste dober človek!« so mi božali ušesa. Hrupa in vročice je bilo manj nego dopoldne, toda povsod se je očitovale neka čudna odločnost, ki je bilo moči prezreti.

To razpoloženje je bilo tako nedvomno, da so trgovci in pekci zaprli svoje prodajalne, kakor hitro je odzvonilo poldne. Pokoj, ki je tiščal na mesto, je bil še bolj preteč od nevihte, ki je divjala pred njim. Večina skupščine se je bila v naglici razkropila, zakaj videl nisem niti enega njenih članov; toda širil se je glas, da so se presekli zborovat v kasarno. Nihče me ni nadlegoval; zajahal sem konja in ostavil mesto, ne da bi bil srečal Louisa.

Mudilo se mi je, da bi bil že doma in bi se lahko posvetoval z edinim človekom, o katerem sem sodil, da mi lahko pomore iz moje neodločnosti. Jasnó sem videl pred seboj dve poti: ena je bila lahka in ravna, čeprav opasna, druga pa strma in zoprna.

Vlahov ELIXIR

ki krepí in
zdraví želodec,
je edino

R. Vlahov

odlikovan na vseh sve-
tovnih izložbah

Ime VLAHOV z našo
etiketo je zaščiteno po
vseh državah sveta.

Čuvajte se ponarejanj!
Tvornica ustanovljena leta 1861.

Oficirski dom v Štipu išče najemnika s kavcijo

Nastop takoj. Poblížnja po-
jasnila daje uprava doma.

Krajni šolski odbor v Notranjih Gori-
cah razpisuje

oddajo zidarskih, tesarskih in vseh
obrotniških del

pri prezidavi in povečanju osnovne šole v
Notranjih Goricah.

Načrti so na vpogled pri krajnem šol-
skem odboru. Istotam se dobi popis in
pogoji.

Pismene ponudbe je oddati v zapečate-
ni kuverti najkasneje do 27. maja t. l. pri
krajnem šolskem odboru v Notranjih
Goricah.

Stavbni gospodar si pridržuje pravico
oddati delo brez ozira na višino ponudbe.

Krajni šolski odbor Notranje Gorice.

Smederevska tovarna vagonov
in strojev v Smederevu išče:
1 steklo rezca
5 dobrih ličarjev
8 barvarjev

Dela se v akordu, zaslužek dober,
služba stalna. — Interesenti naj se
obrnejo na upravo tovarne.

Dopisnike za informacije

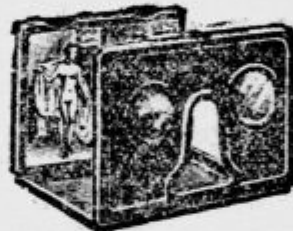
o trgovcih kakor tudi privatnikih, za-
nesljive, točne in stalne

Iščemo

za vse kraje v Sloveniji. Ponudbe z
označbo delokroga ter event. tudi ho-
norarja nasloviti na poštni predal št.
224 Ljubljana.

STEREOSKOP

za plastično
gledanje

z orig. AKT seri-
lama kakor po-
krajinske serije iz
celega sveta dobi-
te edino pri
VESNA, Karlovac.
1 aparat z 10
dvojnih slik 80 Din.
1 serija posebej
30 Din.

Parketne desčice

hrastove
in bukov

TRSTJE za strope

Bakula (leseno pletivo)

za strope in stene

Strešno lepenko in lesni cement

dobavlja takoj v vsaki množini naj-
ceneje

JOS. R. PUH

Ljubljana, Gradaška ulica 22.
Tel. inter 2513

Ne morete izhajati

pri plačevanju uslužbenkega davka brez brošure:

fin. svet. JOS. MOSETIZH:

Uslužbenški davek

Obsega zakon, pravilnik, davčne lestvice, obrazce za napoved davka, razne
izvršilne predpise in pojasnila. Brošura velja 18 Din, s poštino vred 20 Din.
Istotam se dobivajo tudi davčne lestvice za preračunavanje davka po 2 Din
in obrazci za napoved uslužbenkega davka po 1 Din.

Kajigarna Tiskovne zadruga v Ljubljani, Prešernova 54,
podružnica v Mariboru, Aleksandrova ul. 13.

Zahvala.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, svak
in zet, gospod

Franjo Perušek

posestnik in gostilničar

dne 13. maja t. l. po dolgi in mučni bolezni, previden s tola-
žili sv. vere mirno preminul.
Truplo nepozabnega pokojnika prepeljemo v torek, dne 15.
maja t. l. iz deželne bolnice v Podcerkev pri Štarem trgu,
kjer se vrši pogreb ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na farno
pokopališče.

Ljubljana — Podcerkev, 15. maja 1928.

ZALUJOČI OSTALI.

Peresa za avtomobile

izdeluje

iz prvovrstnega specialnega jekla in
prevzema

pokvarjena v najhitrejši popravilo

Jurija grofa Thurnskega jeklarne d. d.
Guštanj (Slovenija).

Zahvala.

Ob smrti našega najboljšega in preljubega očeta, go-
spoda

Alojzija Pogačnika

se vsem, ki so blagega pokojnika spremili k večnemu počitku
in ga obsuli s cvetjem, najlepše zahvaljujemo. Posebno se
zahvaljujemo preč. g. P. Dr. Gvidu Rantu za tolažbo v tež-
kih urah bolezni, gg. dr. R. Blumauerju in dr. Breclju za njih
izredno požrtvovalnost, prečastitim sestram »Vincentinam«
in usmiljenkam dež. bolnice.

V Ljubljani, dne 15. maja 1928.

Zalujoči ostali.

Jaz Ana Čilag

Šivilio

izumljeno v krojenju žakart-
pletenin in vešto šivanja
na Overlock stroju, samo
prvovrstno moč, sprejem
takoj. Cenjene ponudbe na
oglasni oddelki »Jutra« pod
»Takojšnji nastop 120.«

Žima

za modroce najboljše
in najcenejše pri

M. MASTERL

tovarna žime

Strazišče pri Kranju

Prodaj ako!

lepo enonadstrop. hišo
z balkonom. v sredini
trga. 1 minuto od po-
staje. na križišču 4.
cest. s pritlikinami.
Preko ceste (vis a vis)
lepa pritlika, hiša. kjer
se nahaja dobro ideoča
trgovina z mešaním
blagom z vsoto trgo-
vsko opravo brez trga-
za. ker ni moja last.
Zraven 2 velika vrta.
Vpraša se pri lastni-
ku ustmeno in pregle-
da. — Cena zavoljo
boleznih nizka. Proda
se tudi vsako posebej
ALBIN BELLAG.
lastnik hiše
Poličane.

la. Portland cement

tt. „DALMATIA“ d. d.

Kaštel Sućurac pri Splitu

svetovnih znamk

TITAN in NEPTUNE

Generalno
astopstvo

M. Gregović & Co. Ljubljana

Canjarjevo nabr. 1/1
Telefon 2971

NAJLEPŠE!
BLUZE
PULLOWERTE
ROKAVICE
NOGAVICE

A. JANKOVEC
NASL. K. SOŠI

MESTNI TRG
18-19